

Evropská komise

POKYNY PRO HODNOCENÍ DOPADŮ

15. ledna 2009

SEC(2009) 92

OBSAH

ÚVOD	3
JAK SE MAJÍ TYTO POKYNY POUŽÍVAT?	3
KDE NALÉZT VÍCE RAD A PODPORU?	3
ČÁST I: MINIMUM O HODNOCENÍ DOPADŮ A JEHO PROCEDURÁCH	4
1. POROZUMĚNÍ HODNOCENÍ DOPADŮ	4
1.1 Co ZNAMENÁ HODNOCENÍ DOPADŮ?	4
1.2 PROČ JE HODNOCENÍ DOPADŮ UŽITEČNÉ A JAKÉ JSOU JEHO CÍLE?	6
1.3 KDO JSOU AKTÉŘI?	6
1.4 KDY JE HODNOCENÍ DOPADŮ NEZBYTNÉ?	6
2. JAKÉ JSOU PROCEDURY?	7
2.1 PLÁNOVÁNÍ HODNOCENÍ DOPADŮ: CESTOVNÍ MAPA A SPP CYKLUS.....	7
2.2 ŘÍDÍCÍ SKUPINA PRO HODNOCENÍ DOPADŮ	8
2.3 PREZENTACE VÝSLEDKŮ ZKOUMÁNÍ: ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ	9
2.4 VÝBOR PRO HODNOCENÍ DOPADŮ	10
2.5 INTERNÍ KONZULTACE, PŘEDSTAVENÍ KOMISI A PUBLIKACE	11
2.6 VYUŽITÍ ZPRÁVY Z HODNOCENÍ DOPADŮ RADOU A EVROPSKÝM PARLAMENTEM.....	12
3. DEFINOVÁNÍ ROZSAHU A ÚROVNĚ ANALÝZY HODNOCENÍ DOPADŮ	13
3.1 PRÁVNÍ ZÁVAZKY NEBO POLITICKÁ ROZHODNUTÍ OVLIVŇUJÍCÍ ROZSAH ANALÝZY	13
3.2 KRITÉRIA PRO URČENÍ PROPORČNÍ ÚROVNĚ ANALÝZY PRO HODNOCENÍ DOPADŮ.....	13
3.2.1 Význam dopadů	14
3.2.2 Politická důležitost	14
3.2.3 Hodnocení dopadů a fáze přípravy návrhu opatření politik	15
3.3 URČENÍ PROPORČNÍ ÚROVNĚ ANALÝZY PRO ROZDÍLNÉ TYPY INICIATIV	15
3.3.1 Typy iniciativ.....	15
3.3.2 Návod pro rozdílné typy iniciativ.....	16
4. SBĚR INFORMACÍ A KONZULTACE ZÁJMOVÝCH STRAN	18
4.1 ZDROJE DAT, JEJICH SBĚR A ANALÝZA	18
4.2 VYUŽITÍ EXTERNÍ EXPERTIZY	18
4.3 KONZULTACE ZÁJMOVÝCH STRAN.....	19
ČÁST II: KLÍČOVÉ ANALYTICKÉ KROKY V HODNOCENÍ DOPADŮ	22
5. JAKÝ JE PROBLÉM?	22
5.1 URČENÍ PROBLÉMU	22
5.2 OVĚŘENÍ OPRAVNĚNÍ EU JEDNAT A ZDŮVODNĚNÍ JEDNÁNÍ EU	23
5.3 ROZVINUTÍ ZÁKLADNÍHO SCÉNÁŘE (A BASELINE SCENARIO)	25
5.4 ANALÝZA CITLIVOSTI.....	26
5.5 ANALÝZA RIZIK	26
6. JAKÉ JSOU CÍLE POLITIKY?	27
6.1 ROLE CÍLŮ V HODNOCENÍ DOPADŮ.....	28
6.2 STANOVENÍ OBECNÝCH, SPECIFICKÝCH A OPERATIVNÍCH CÍLŮ	28
6.3 KDY BYSTE MĚLI STANOVIT CÍLE?	28
6.4 UČIŇTE VAŠE CÍLE SMART	29
6.5 PROPOJENÍ CÍLŮ S OSTATNÍMI ČÁSTMI ANALÝZY	29
7. JAKÉ JSOU VARIANTY POLITIK?	29
7.1 PROČ ZVAŽOVAT ALTERNATIVNÍ ŘEŠENÍ?	30
7.2 RESPEKTOVÁNÍ PŘÍMĚŘENOSTI PŘI URČOVÁNÍ VARIANT	30
7.3 JAK IDENTIFIKOVAT A PODROBNĚ PŘEZKOUMAT VARIANTY POLITIK	31
8. JAKÉ JSOU PRAVDĚPODOBNOU HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ DOPADY?	32
8.1 JAK PŘÍSTUPOVAT K ANALÝZE DOPADŮ?	32
8.2 TŘI KROKY ANALÝZY DOPADŮ.....	33

8.3 HODNOCENÍ SPECIFICKÝCH ASPETKŮ HOSPODÁŘSKÝCH, SOCIÁLNÍCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH DOPADŮ	40
8.4 VYHODNOCENÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE	43
8.5 POSOUZENÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO ZJEDNODUŠENÍ.....	44
8.6 VYHODNOCENÍ TRANSPOZICE A ASPEKTŮ PŘIZPŮSOBENÍ	44
JAK POROVNÁVAT VARIANTY?	45
9.1 JAK PŘEDSTAVIT SROVNÁVNÍ DOPADŮ VARIANT?	46
9.2 VYHODNOCENÍ KRITÉRIÍ.....	48
9.3 ŘAZENÍ VARIANT	49
10. MECHANISMY PRO BUDOUCÍ MONITOROVÁNÍ A EVALUACI	50
ČÁST III: PŘÍLOHY (SAMOSTATNÝ DOKUMENT).....	51

Úvod

Tyto Pokyny nahrazují Pokyny Komise přijaté v červnu 2005 a novelizované v březnu 2006.¹ Veřejné konzultace k těmto Pokynům byly provedeny v červnu až červenci 2008. Příspěvky od zájmových stran a konsolidovaná odpověď jsou přístupné na veřejném portálu Komise pro konzultace.²

Jak se mají tyto Pokyny používat?

Tyto Pokyny jsou určeny zaměstnancům Komise připravujících hodnocení dopadů. Skládají se z hlavní části (tento dokument) a příloh.³ **Hlavní část** vysvětluje, co to hodnocení dopadů je, představuje hlavní aktéry, stanoví procedurální pravidla pro přípravu, provádění a prezentaci hodnocení dopadů a dává vodítko pro analytické kroky, které mají být následovány při práci na hodnocení dopadů. **Přílohy** obsahují detailnější návody, které rovněž mohou být nápomocny. **Další návody** na pomoc při analýze specifických dopadů byly připraveny různými Generálními ředitelstvími a jsou dostupné na jejich interních webových stránkách.

Kde nalézt více rad a podporu?

Tyto Pokyny by měly poskytnout odpovědi na řadu vašich dotazů. **Podpůrný útvar ve vašem generálním ředitelství** budou rovněž klíčovým zdrojem pomoci a měl by být vaším **ústředním kontaktním místem pro všechny dotazy týkající se hodnocení dopadů**. Pro obecné otázky o hodnocení dopadů byste měly kontaktovat útvar pro hodnocení dopadů na Generálním sekretariátu (SG.C.2). Výbor pro hodnocení dopadů (*Impact Assessment Board - IAB*) může být rovněž konzultován ohledně metodologických náležitostí.

Pomoc může rovněž poskytnout pověřený úředník, který pravidelně sleduje činnosti vašeho generálního ředitelství v rámci koordinačního útvaru všeobecných politik (Ředitelství D Generálního sekretariátu).

Hodnotící útvar Generálního sekretariátu vám pomůže, pokud máte otázky dotýkající se vztahu mezi hodnocením dopadů a ex-ante hodnocením vyžadovaným finanční legislativou (viz sekce 1.4).

Útvar B.5 na generálním ředitelství pro průmysl a podniky může poskytnout poradenství ohledně problematiky administrativní zátěže a Evropského standardním nákladovém modelu (*pozn. překladatele: 03/2010 přesunut na Generální sekretariát*). Útvar G.4 na Generálním ředitelství pro podniky a průmysl vám napomůže s otázkami týkajícími se dopadů na malé a střední podniky (MSP).

Útvar D.1 a D.5 na generálním ředitelství pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost může poskytnout pomoc co se týče možných dopadů na základní práva, včetně ochrany dat.

Pro otázky týkající se konzultací zájmových stran kontaktujte útvar pro 'transparentnost, vztahy se zájmovými stranami a vnějšími organizacemi' Generálního sekretariátu (SG E.3).

---

¹ Rozhodnutí Komise z června 2005 ukládá Generálnímu sekretariátu pravidelně aktualizovat Pokyny pro hodnotící dopady na základě konzultací s orgány Komise a ve světle zkušeností a potřeb Komise.

² http://ec.europa.eu/governance/impact/consultation/ia_consultation_en.htm

³ Také dostupné na http://ec.europa.eu/governance/impact/docs_en.htm

ČÁST I: MINIMUM O HODNOCENÍ DOPADŮ A JEHO PROCEDURÁCH

1. POROZUMĚNÍ HODNOCENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení dopadů je klíčovým nástrojem, který zajišťuje, aby iniciativy Komise a evropské legislativy byly připraveny na základě transparentního, srozumitelného a vyváženého zdůvodnění.**
- **Hodnocení dopadů je pomocným nástrojem pro politické rozhodnutí, nikoli jeho náhradou.**
- **Zatímco v hodnocení dopadů může být zahrnuto mnoho jednotlivých činitelů, za jeho celkovou kvalitu zůstává plně zodpovědný zpracující útvar. Výbor pro hodnocení dopadů poskytuje pomoc a radu a zkoumá kvalitu zpracovaných hodnocení dopadů.**

1.1 Co znamená hodnocení dopadů?

Hodnocení dopadů je souborem logických kroků, které mají být následovány, pokud připravujete návrhy politik. Je to proces, který připravuje důkazy pro rozhodnutí činěná na politické úrovni o výhodách a nevýhodách zvažovaných variant řešení na základě vyhodnocení jejich potencionálních dopadů. Shrnutí těchto výsledků je prezentováno ve zprávě z hodnocení dopadů.

Při provádění hodnocení dopadů je potřeba zodpovědět následující soubor otázek:

- Jaká je povaha a rozsah problému, jak se vyvíjí a kdo je jím nejvíce postižen?
- Jaké jsou pohledy zúčastněných stran?
- Měla by se v řešení problémů angažovat Unie?
- Pokud ano, jaké cíle by si měla stanovit pro řešení problému?
- Jaké varianty řešení se nabízejí pro dosažení stanovených cílů?
- Jaké jsou předpokládané hospodářské, sociální a environmentální dopady těchto variant?
- Jak vycházejí jednotlivé varianty při porovnání co do účinnosti, efektivnosti a soudružnosti při řešení těchto problémů?
- Jakým způsobem by měl být nastaven budoucí monitoring a hodnocení účinnosti?

Hodnocení dopadů je klíčovým prvkem při přípravě návrhů Komise a kolegium Komise bude brát zprávu z hodnocení v potaz při svém rozhodování. Hodnocení dopadů podporuje, avšak nenahrazuje politické rozhodování – přijetí návrhu politik je vždy politickým rozhodnutím, který je činěn kolegiem Komise.

Klíčové analytické kroky, které musíte sledovat při provádění hodnocení dopadů, jsou shrnuty v tabulce níže. Detailní popis těchto kroků je obsažen v Části II Pokynů. Příloha 14 poskytuje praktické příklady, jak byly tyto kroky naplněny v případě dřívějších hodnocení dopadů předložených Komisi.

Shrnutí klíčových analytických kroků	
1	<p>Identifikace problému</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popište charakter a rozsah problému. • Identifikujte klíčové hráče/dotčenou populaci. • Stanovte hybné motivy a základní příčiny. • Je problém v působnosti Unie konat? Splňuje test nutnosti a přidané hodnoty? • Srozumitelně variantu, včetně, v případě potřeby, testu citlivosti a posouzení rizik.
2	<p>Definujte cíle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stanovte cíle, které odpovídají problémům a jejich příčinám. • Rozpracujte cíle na více úrovních, počínaje od obecných ke specifickým/operativním. • Ujistěte se, že cíle jsou v souladu s existujícími politikami EU a strategiemi, jako je Lisabonská strategie a Strategie udržitelného rozvoje, respektuje základní práva stejně jako priority a návrhy Komise.
3	<p>Stanovte hlavní varianty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikujte variantní řešení a tam, kde je to odůvodněné, rozlišujte varianty co do jejich obsahu a variantami co do mechanismů pro dosažení výsledků (legislativní a nelegislativní přístupy). • Ověřte princip proporcionality. • Začněte zužovat počet variant prostřednictvím třídění zjišťujícím technická a jiná omezení, a měření na pozadí kritérií účinnosti, výkonnosti a soudružnosti. • Vytvořte užší seznam potenciálně platných variant pro hlubší analýzu.
4	<p>Analyzujte dopady variant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikujte (přímé a nepřímé) ekonomické, sociální a environmentální dopady a způsob, jak nastanou (kauzalita). • Identifikujte dotčené subjekty (včetně subjektů vně EU) a jakým způsobem. • Vyhodnoťte dopady v kontextu základní hodnoty v kvalitativních, kvantitativních a monetárních pojmech. Pokud kvantifikace není možná, vysvětlíte důvod. • Identifikujte a vyhodnoťte administrativní zátěž / přínos co do zjednodušení (nebo poskytněte vysvětlení, pokud není provedeno). • Zvažujte rizika a nejistoty ve v návrzích politik řešeních, včetně překážek transpozice / dodržování požadavků.
5	<p>Porovnejte varianty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohodnoťte pozitivní a negativní dopady pro <u>každou</u> z variant na základě jasných kritérií jednoznačně provázaných se stanovenými cíly. • Tam kde je to možné, publikujte úhrnné a samostatně členěné výsledky. • Předložte srovnání mezi variantami podle kategorií dopadů a dotčených zájmových stran. • Identifikujte, tam kde je to možné a vhodné, preferovanou variantu.
6	<p>Popište způsob monitoring a vyhodnocování politiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikujte ukazatele pokroku pro klíčové cíle možné intervence. • Poskytněte zevrubný přehled možných monitorovacích a hodnotících mechanismů.

1.2 Proč je hodnocení dopadů užitečné a jaké jsou jeho cíle?

Všechna politická rozhodnutí by měla být podložena řádnou analýzou podporovanou nejlepšími dostupnými údaji. Systém hodnocení dopadů Komise:

- pomáhá institucím EU při vytváření lepších politik a právních předpisů
- napomáhá informovanému rozhodování v průběhu legislativního procesu;
- zajišťuje včasnou koordinaci v rámci Komise;
- bere v úvahu vstupy od široké spektra externích zájmových stran, v souladu s politikou transparentnosti Komise a otevřenosti vůči ostatním institucím a občanské společnosti;
- pomáhá zajistit soudržnost politik Komise a soulad s cíly Smluv jako jsou ochrana základních práv a cílů na vysoké úrovni jako v případě Lisabonské strategie či Strategie udržitelného rozvoje
- zlepšuje kvalitu politických návrhů poskytnutím transparentnosti co do nákladů jednotlivých variant řešení a pomocí zajištění zapojení EU co nejjednodušším a neúčinnějším způsobem
- pomáhá zajistit ochranu principů subsidiarity a proporcionality a vysvětlit, proč navrhované opatření je nutné a vhodné.

1.3 Kdo jsou aktéři?

Pověřený útvar pro přípravu návrhu je zodpovědný za zpracování hodnocení dopadů. Bude potřebovat vstupy od zájmových stran a v mnoha případech zahrnovat jak vnitřní, tak vnější expertízu. Ostatní útvary Komise, včetně Generálního sekretariátu, poskytují svou podporu prostřednictvím řídicích skupin pro hodnocení dopadů a vnitřního připomínkového řízení. Výbor pro hodnocení dopadů (*Impact Assessment Board*), který kontroluje kvalitu hodnocení dopadů, může také poskytnout podporu a doporučení ke zprávě před jejím dokončením.

1.4 Kdy je hodnocení dopadů nezbytné?

Tyto Pokyny nedefinují, které iniciativy Komise vyžadují doplnění o hodnocení dopadů. To je rozhodováno každý rok Generálním sekretariátem / Výborem pro hodnocení dopadů a dotčenými útvary Komise. Obecně, hodnocení dopadů je nutné pro nejdůležitější iniciativy Komise a dále takové, které budou mít dalekosáhlé dopady. To je případ všech legislativních návrhů v Legislativním a pracovním programu Komise (*Commission's Legislative and Work Programme - CLWP*) a pro všechny ostatní legislativní návrhy mimo CWLP, které mají jasně identifikovatelné ekonomické, sociální a environmentální dopady (s výjimkou běžné prováděcí legislativy) a pro nelegislativní návrhy (jako jsou bílé knihy, akční plány, výdajové programy, vyjednané pokyny pro mezinárodní smlouvy), které definují budoucí politiky. Bude to také případ některých prováděcích opatření (tzv. komitologické návrhy), u kterých jsou pravděpodobné významné dopady. Při konzultaci vašeho podpůrného oddělení pro hodnocení dopadů a Generálního sekretariátu byste měli stanovit v rané fázi plánovacího procesu konzultací, jestli vaše iniciativa bude pravděpodobně vyžadovat hodnocení dopadů. Měl byste rovněž stanovit v rané fázi, jaký rozsah a stupeň analýzy bude přiměřený (viz kapitola 3 níže).

Vazba mezi hodnocením dopadů a ex-ante vyhodnocením

Některé iniciativy budou financovány z rozpočtu Společenství a budou vyžadovat ex ante ohodnocení v souladu s článkem 21(1) implementačních pravidel finanční regulace. Pokud je hodnocení dopadů rovněž zvažováno za nezbytné pro takovou iniciativu, je důležité se vyhnout dvojitému úsilí. Pokud se hodnocení dopadů dotýká bodů vyjmenovaných v článku 21(1), samostatné ex-ante vyhodnocení není vyžadováno. v hodnocení dopadů však budete muset věnovat zvláštní pozornost vyhodnocení efektivity nákladů pro každou jednotlivou zkoumanou variantu (viz sekce 9.1.) Pokud váš návrh nevyžaduje hodnocení dopadů, ale má rozpočtové dopady, potom pochopitelně budete muset provést ex ante vyhodnocení. Pokud

si nejste jistí, jestli ex ante vyhodnocení je vhodnější, měli byste kontaktovat hodnotící oddělení nebo útvar pro hodnocení dopadů v rámci generálního sekretariátu.

2. JAKÉ JSOU PROCEDURY?

	Shrnutí klíčových procedurálních kroků
1	Naplánujte hodnocení dopadů: cestovní mapa, zahrnutí do cyklu a časového rámce Strategického Plánování a Programování (SPP).
2	Spolupracujte úzce s vaším útvarem pro hodnocení dopadů v průběhu všech kroků procesu na hodnocení dopadů.
3	Vytvořte řídicí skupinu pro hodnocení dopadů (Impact Assessment Steering Group - IASG) a zapojte ji do všech fází prací na hodnocení dopadů.
4	Konzultujte zájmové strany, shromažďujte expertízy a analyzujte výsledky.
5	Proveďte analýzu hodnocení dopadů.
6	Představte výsledky hodnocení dopadů ve formě zprávy.
7	Předložte pracovní návrh zprávy z hodnocení dopadů spolu s exekutivním shrnutím Výboru pro hodnocení dopadů (Impact Assessment Board) a zvažte možný čas, který bude případně potřeba k opětovnému předložení revidované verze.
8	Dopracujte výslednou zprávu z hodnocení dopadů ve světle doporučení Výboru pro hodnocení dopadů.
9	Zpráva z hodnocení dopadů a stanovisko(a) Výboru pro hodnocení dopadů jsou společně zaslána do interního připomínkového řízení Komise spolu s návrhem.
10	Předložení zprávy z hodnocení dopadů, exekutivního shrnutí, Stanoviska Výboru pro hodnocení dopadů a samotného návrhu kolegiu Komise.
11	Zaslání zprávy z hodnocení dopadů a exekutivního shrnutí s návrhem ostatním institucím.
12	Výsledná zpráva z hodnocení dopadů a stanovisko Výboru pro hodnocení dopadů jsou vyvěšeny Generálním sekretariátem na webu <i>Europa</i> .
13	Ve světle nových informací a na základě požadavku z Rady a EP může Komise rozhodnout o doplnění zprávy z hodnocení dopadů.

2.1 Plánování hodnocení dopadů: Cestovní mapa a SPP cyklus

Hodnocení dopadů by mělo být prováděno před tím, než rozpracování legislativního návrhu nebo návrhu strategie dosáhne pokročilé fáze. Poté může být upraveno v souladu s rozpracováním návrhu.

Cestovní mapy jsou nepostradatelnými nástroji pro vnitřní i vnější transparentnost přípravy politických rozhodnutí a umožňují aktérům zahrnutým v činnosti na hodnocení dopadů připravit jejich příspěvky včas.

Jelikož hodnocení dopadů vyžaduje čas a prostředky, jejich plánování musí být zahrnuto do ročního Strategického plánovacího a programovacího cyklu (SPP)⁴. Všechny iniciativy, které jsou zahrnuty do Legislativního a pracovního programu Komise (Commission Legislative and Work Programme - CLWP) a všechny legislativní návrhy iniciativy mimo CLWP které mají významné dopady (s výjimkou běžné prováděcí legislativy) musí být doprovázeny cestovní mapou (Roadmap)⁵, která by měla obsahovat informaci o každém analytickém kroku a načasování hodnocení dopadů, nebo obsahovat vysvětlení, proč není hodnocení dopadů nutné. Každopádně musí srozumitelně popsat problémy, které by měly být navrhovanou iniciativou řešeny a obsahovat řádné zdůvodnění činnosti na úrovni EU na principu subsidiarity. Měl by uvádět, která generální ředitelství (DG) budou přizvána do řídicí skupiny pro hodnocení dopadů (ISAG). Konečně by také měla načrtnout konzultační plán (k tomu viz sekce 4.3).

Měli byste zaslat cestovní mapy, i v pracovní verzi, ostatním generálním ředitelstvím pro informaci a připomínky dostatečně včas před přijetím pracovního programu. To jim umožní naplánovat způsob, jakým přispějí do hodnocení dopadů a zajistit soudružnost s jejich vlastními politickými cíly. Generální sekretariát a Výbor pro hodnocení dopadů rovněž přezkoumávají cestovní mapy za účelem identifikace těch iniciativ, které by měly prospěch z kvalitativní podpory shora.

Vzhledem k tomu, že za normálních okolností zabere příprava hodnocení dopadů více jak 12 měsíců včetně období pro veřejné konzultace, plánování bude muset začít ve většině případů dostatečně před přípravou legislativního programu a cestovních map. Následující schéma poskytuje přehled a přibližný časový rámec kroků mezi plánováním hodnocení dopadů a definitivním schválením příslušného návrhu. Bližší pokyny k tomuto tématu poskytuje Příloha 2.

Typický odpočet pro přípravu hodnocení dopadů

2.2 Řídicí skupina pro hodnocení dopadů

Řídicí skupina pro hodnocení dopadů by měla být ustavena pro každé hodnocení dopadů a měla by být plně zapojena ve všech fázích prací na hodnocení dopadů. Skupina by měla přezkoumat výsledný návrh zprávy z hodnocení dopadů před jejím předložením Výboru pro hodnocení dopadů.

Vytvoření: Musíte vytvořit Řídicí skupinu pro hodnocení dopadů (Impact Assessment Steering Group – IASG) pro každé hodnocení dopadů. Existující skupiny pro kontakt mezi útvary – např. k dopracování studie, která je příspěvkem do prací na hodnocení dopadů nebo pro přípravu vlastního návrhu – mohou být využity pro řízení prací na hodnocení dopadů.

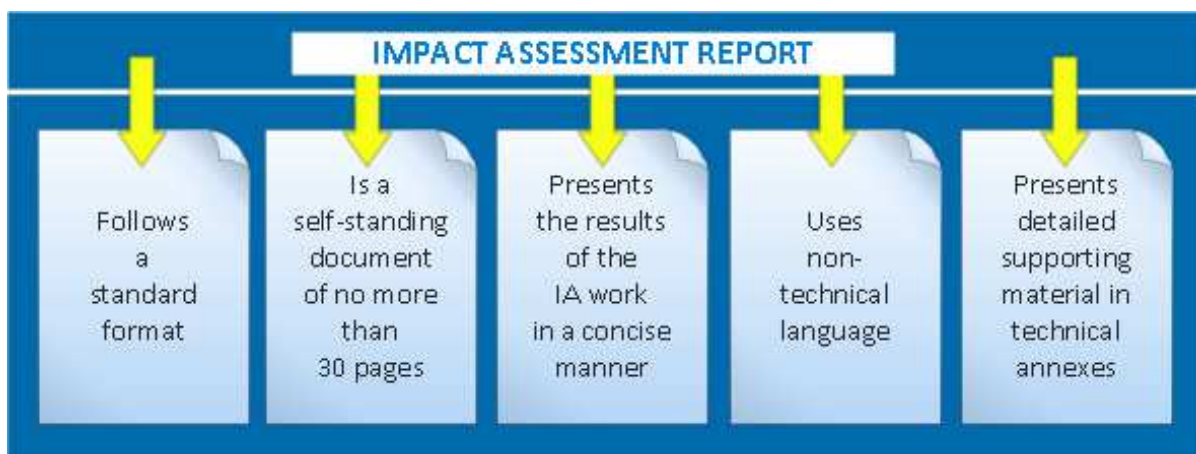
⁴ Srov. http://ec.europa.eu/atwork/index_en.htm

⁵ Současný vzor cestovní mapy je uveden v příloze 1.

Složení: Člen vašeho útvaru pro hodnocení dopadů by měl být vždy zastoupen v Řídící skupině pro hodnocení dopadů (IASG). Do Řídící skupiny pro hodnocení dopadů byste měli zahrnout taková generální ředitelství, u nichž je pravděpodobné, že budou ovlivněna nebo budou přispívat k cílům vaší iniciativy, a dále příslušný koordinační útvar Generálního sekretariátu (Ředitelství D). Měli byste plně využít odborné expertízy dostupné v ostatních generálních ředitelstvích k zajištění toho, aby všechny významné dopady variant návrhu byly vyhodnoceny, např. v případě dopadů na základní práva, sociální záležitosti, na malé a střední podniky (MSP) nebo na spotřebitele. Řídící skupina pro hodnocení dopadů je také nejlepším způsobem, jak zajistit, aby stanoviska ostatních útvarů Komise byla brána v potaz. Je proto důležité, aby se ostatní útvary aktivně účastnily Řídících skupin pro hodnocení dopadů a plánovali svou účast v dostatečném předstihu. Tento proces by měl také ulehčit dosažení shody v rámci konzultačního procesu mezi útvary.

Časový rozvrh: Měli byste vytvořit Řídící skupinu pro hodnocení dopadů na začátku vaší práce a zahrnout ji do všech fází včetně přípravných studií, konzultací a tvorby návrhu. Řídící skupina pro hodnocení dopadů by měla přezkoumat návrh výsledné zprávy před tím, než je předložena Výboru pro hodnocení dopadů. Záznamy z posledního jednání řídicí skupiny, kde byl diskutován výsledný návrh zprávy z hodnocení dopadů, by měl rovněž být přiřazen ke zprávě z hodnocení dopadů předložené Výboru pro hodnocení dopadů.

2.3 Prezentace výsledků zkoumání: Zpráva z hodnocení dopadů

- Zpráva by měla vždy představit výsledky procesu z hodnocení dopadů v následujícím **formátu** (více pokynů je obsaženo v příloze 3)
  - Sekce 1: Procedurální záležitosti a výsledky z konzultací zájmových stran
  - Sekce 2: Politické pozadí, definice problému a subsidiarita
  - Sekce 3: Cíle
  - Sekce 4: Varianty řešení
  - Sekce 5: Analýza dopadů
  - Sekce 6: Srovnání variant
  - Sekce 7: Monitoring a evaluace
- Zpráva by neměla přesahovat 30 stran (s výjimkou shrnutí, tabulek, diagramů a příloh). Pokud se zpráva dotýká více iniciativ, může být odůvodněně překročit rozsah 30 stran. Tato skutečnost byste měli diskutovat v rané fázi s útvarem pro hodnocení dopadů Generálního sekretariátu (SG.C.2) Podpůrné dokumenty, jakými jsou výsledky studií, expertní zprávy nebo shrnutí pohledu zájmových stran, by měly být představeny v přílohách.

- Zpráva nicméně musí být **samostatným dokumentem**, který prezentuje analýzu a všechny významné výsledky prací na hodnocení dopadů, včetně shrnutí informací, které jsou prezentovány v přílohách.
- Zpráva by měla být **psána jasným a jednoduchým jazykem**. Čtenář, který není odborníkem v tématu, by měl být schopen pochopit odůvodnění a rozumět dopadům každé z variant. Na podoboru srozumitelnosti a čtivosti zpráv by měly být využity tabulky a diagramy k shrnutí klíčových bodů.
- Měli byste poskytnout **shrnutí** nepřesahující 10 stránek. To by mělo být **samostatným dokumentem**. Měli by a) představit shrnutí popisu problémů a cílů; b) představit analýzu principu subsidiarity; c) vyjmenovat škálu identifikovaných variant a variant, které byly zkoumány detailněji; d) představit hlavní ekonomické, sociální a environmentální dopady každé variant a v případě že je to důležité e) výsledky srovnání variant s uvedením kritérií pro jejich srovnání. Pro body d) a e) by shrnutí mělo obsahovat jasnou prezentaci kvantifikovaných přínosů a nákladů různých variant. To by mělo pokrývat administrativní náklady pro podniky a občany, ostatní náklady na plnění a náklady pro veřejnou správu. Exekutivní shrnutí by mělo být předloženo Výboru pro hodnocení dopadů s hlavní zprávou z hodnocení dopadů.
- Zpráva může být vypracována v angličtině, francouzštině nebo němčině a obecně není dále překládána. **Shrnutí** ale musí být přeloženo do všech oficiálních jazyků.
- Zpráva z hodnocení dopadů musí obsahovat **právní výhradu** na svrchním listu a měla by obsahovat v úvodu ustanovení, že zpráva zavazuje pouze útvar Komise zapojený v jeho přípravě a že text je základem pro diskusi a nepředjímá výsledné rozhodnutí přijímané následně Komisí.⁶
- Zpráva z hodnocení dopadů zaslaná Výboru pro hodnocení dopadů by měla být doplněna předávacím dopisem podepsaným vaším generálním ředitelem zakládajícím odpovědnost za obsah předložených dokumentů z hodnocení dopadů.

2.4 Výbor pro hodnocení dopadů

Měli byste usilovat o to, aby pracovní verze zprávy z hodnocení dopadů byla diskutována s Výborem pro hodnocení dopadů přinejmenším 4 týdny před zahájením vnitřního připomínkového řízení v rámci Komise, abyste měli jistotu, že budete mít dostatek času k zohlednění názoru Výboru pro hodnocení dopadů.

Výbor pro hodnocení dopadů by měl obdržet vaše hodnocení dopadů přinejmenším 4 týdny před setkáním, na kterém bude diskutováno, tj. nejméně 8 týdnů před zahájením konzultačního procesu mezi útvary.

Poradenství shora: Zatímco váš útvar pro hodnocení dopadů ve vašem generálním ředitelství by měl sloužit jako prvotní zdroj poradenství, můžete rovněž vyhledat pomoc od Výboru pro hodnocení dopadů, co se týče např. metodologie nebo hloubky analýzy, aby odpovídala povaze vaší iniciativy (princip proporcionality).⁷

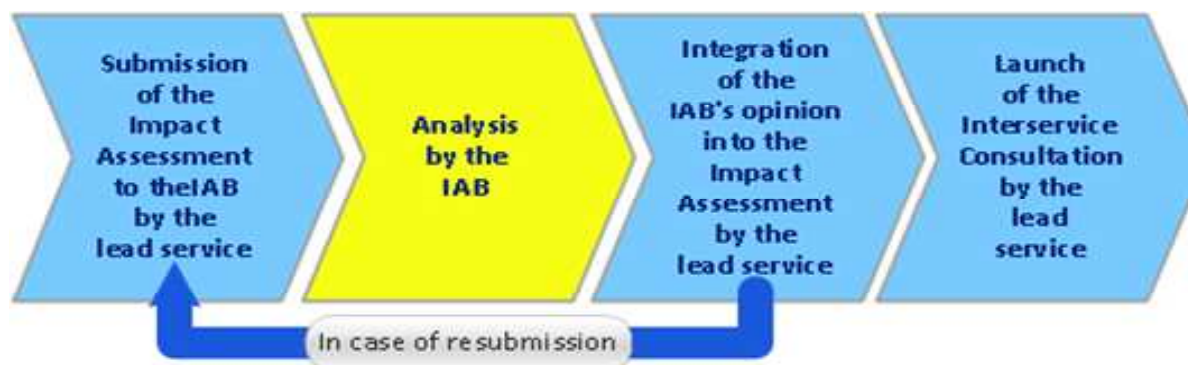
Kontrola kvality: Oddělení pro hodnocení dopadů ve vašem generálním ředitelství a Řídící skupina pro hodnocení dopadů mají klíčovou roli v zajištění kvality vaší zprávy z hodnocení dopadů před tím, než je předložena Výboru pro hodnocení dopadů. Měli byste předložit zprávu z hodnocení dopadů a shrnutí Výboru pro hodnocení dopadů **4 týdny před jednáním**, na kterém plánujete je projednávat.⁸ Výbor pro hodnocení dopadů **musí** poskytnout své stanovisko k vaší zprávě před tím, než ji vložíte do konzultačního procesu mezi útvary (Inter-service consultation - ISC), přičemž s ohledem na skutečnost, že výbor

⁶ Oficiální text právní výhrady, která může být použita, je k dispozici v příloze 3.

⁷ Pro vícero informací o Výboru pro hodnocení dopadů viz http://ec.europa.eu/governance/impact/iab_en.htm

⁸ IA documents should always be send to the functional IAB mailbox: IMPACT ASSESSMENT BOARD

může požádat o revidovanou verzi vaší původní zprávy, měli byste plánovat časový plán pečlivě a realisticky. Výbor pro hodnocení dopadů může také doporučit **další práci v Řídící skupině pro hodnocení dopadů**, pokud se domnívá, že potenciál skupiny nebyl dostatečně využit. Měli byste proto plánovat prodlevu alespoň 4 týdny mezi úvodním setkáním s Výborem pro hodnocení dopadů a zahájením konzultačního procesu mezi útvary, abyste měli čas k plnému zohlednění stanoviska Výboru pro hodnocení dopadů v revidované zprávě z hodnocení dopadů. Zásadní věci, které Výbor pro hodnocení dopadů bude analyzovat při výkonu své kontroly kvality⁹ a technické detaily toho, jak probíhají slyšení Výboru pro hodnocení dopadů, jsou publikovány na webových stránkách IAB IntraComm.¹⁰

2.5 Interní konzultace, představení Komisi a publikace

Zpráva z hodnocení dopadů a shrnutí jsou prezentovány Komisi a publikovány jako dva samostatné pracovní dokumenty.

Pokud věcně odpovědný komisař vyvodí z hodnocení dopadů, že situace vyžaduje akci, bude dopracován příslušný návrh a vložen do vnitřního konzultačního procesu spolu se zprávou z hodnocení dopadů (s přílohami) a stanoviskem (stanovisky Výboru pro hodnocení dopadů). Výsledná verze zprávy z hodnocení dopadů by měla krátce vysvětlit, jak doporučení Výboru ovlivnila její změny ve srovnání s předchozím návrhem. K zapracování připomínek získaných konzultačního procesu mezi útvary můžete potřebovat provést závěrečné změny ve zprávě z hodnocení dopadů. Pokud nastaly významné změny co do cílů, variant či závěrů, měli byste předložit zprávu Výboru pro hodnocení dopadů opětovně.

Kromě toho **předkládací zpráva (Explanatory Memorandum)** doprovázející návrh by měla v krátkosti vysvětlit varianty, které byly zvažovány, jejich potenciální ekonomické, sociální a environmentální dopady, adresu webové stránky, kde výsledná zpráva z hodnocení dopadů může být nalezena a způsob, jakým byla doporučení Výboru pro hodnocení dopadů zapracována¹¹.

Po konzultačním procesu mezi útvary by měly být výsledné verze zprávy z hodnocení dopadů a shrnutí předloženy kolegiu Komise jako dva samostatné pracovní dokumenty Komise s vlastním návrhem a stanoviskem (stanovisky) Výboru pro hodnocení dopadů.

Skutečnost, že hodnocení dopadů bylo vypracováno, by mělo být zmíněno v tiskovém prohlášení, když je návrh přijat Komisí. Měl by být poskytnut také odkaz na zprávu z hodnocení dopadů.

Generální sekretariát publikuje výslednou zprávu z hodnocení dopadů a shrnutí na příslušné webové stránce Evropa k hodnocení dopadů spolu s vlastním návrhem a stanoviskem

⁹ Cf. http://www.cc.cec/iab/i/docs/key_docs/revise_diaq_final_empty_clean_sept_2007.doc (access Commission only)

¹⁰ Cf. http://www.cc.cec/iab/i/docs/key_docs/one_pager_on_iab_proceedings.doc (access Commission only)

¹¹ Viz předkládací zpráva http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/em/index_en.htm (přístup pouze pro Komisi)

Výboru pro hodnocení dopadů. V některých případech, pokud je informace důvěrná a citlivá, může být zvažována možnost publikaci omezit či odložit. Pro podrobnější radu k tomuto tématu byste měli konzultovat Generální sekretariát (SG.C.2).

Pozn.: Měli byste připravit zprávu z hodnocení dopadů i v případě, pokud je závěr vaší analýzy takový, že by návrh neměl být dále rozpracován. Tyto zprávy z hodnocení dopadů by měly osvětlit, proč bylo rozhodnuto nepodnikat žádnou akci. Výbor pro hodnocení dopadů je bude zkoumat a budou publikovány na webové stránce Evropa jako pracovní dokumenty Komise.

2.6 Využití zprávy z hodnocení dopadů Radou a Evropským parlamentem

Zprávy z hodnocení dopadů byste měli aktivně využít při prezentaci výhod návrhu během legislativního procesu. Jak Rada, tak Evropský Parlament se zavázaly vyhodnocovat dopady zásadních pozměňovacích dopadů, které mohou učinit k návrhům Komise¹². Vaše zpráva z hodnocení dopadů by měla předvídat záležitosti, u nichž existuje velká pravděpodobnost, že budou vysloveny v Radě a Parlamentu, kupř. co do výběru nástrojů pro působení EU nebo možných pozměňovacích návrhů. Ve světle nových informací může Komise rozhodnout případ od případu o aktualizaci původního hodnocení dopadů. Ve všech takových případech je důležité co nejdříve konzultovat útvar pro hodnocení dopadů v Generálním sekretariátu (SG.C.2).

---

¹² Viz Mezi-institucionální společný přístup k hodnocení dopadů, dok. Rady 14901/05 z 14.11. 05 http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/ii_coord_en.htm#_iia.

3. DEFINOVÁNÍ ROZSAHU A ÚROVNĚ ANALÝZY HODNOCENÍ DOPADŮ

- Právní závazky a předchozí politická rozhodnutí mající vztah k rozsahu hodnocení dopadů (ve smyslu cílů a analyzovaných variant) musí být vysvětleny v sekci pojednávající o souvislostech politiky.
- Analýza politické přijatelnosti by nicméně měla být oddělena od analýzy problému.
- Úroveň analýzy, která je proporční, se vztahuje k celému procesu hodnocení dopadů, v to počítaje např. sběr dat, podmínky pro konzultaci zájmových stran či kvantifikaci dopadů.
- Zatímco pro běžné situace je metodika k dispozici, úroveň analýzy budete potřebovat definovat pro každé hodnocení dopadů. Může se jednat o opakovaný proces.
- Význam pravděpodobných dopadů. Čím větší je význam a očekávaná pravděpodobnost, že dopady mohou nastat, tím podrobnější by měla být jejich analýza.
- Politický význam: Hodnocení dopadů by mělo poskytnout dostatečnou průkaznost pro zodpovězení připomínek, které se pravděpodobně objeví v rámci rozhodovacího procesu nebo v reakci veřejnosti poté, co Komise zveřejní svůj návrh.
- Etapy tvorby politiky: požadavky na hodnocení dopadů se budou měnit v závislosti na tom, zda se iniciativa nachází v oblasti, kde EU vyvíjí činnost a zda iniciativa (nebo alespoň její části) byla analyzována v dřívějším hodnocení dopadů nebo bude analyzována v pozdějším období při navazujícím hodnocení dopadů.

3.1 Právní závazky nebo politická rozhodnutí ovlivňující rozsah analýzy

Hodnocení dopadů může být ovlivněno právními závazky nebo dříve přijatými politickými rozhodnutími. Tam, kde taková omezení vyplývají z právního kontextu, tj. omezení/závazky pro činnost EU jsou zakotveny v primární či sekundární legislativě, mezinárodním právu, nebo u závazků vztahujících se k základním právům, by mělo hodnocení dopadů osvětlit, proč některé varianty řešení jsou nutná nebo naopak neproveditelná. V takových případech, bude hodnocení dopadů vyžadovat silný důraz věnovaný aspektům subsidiarity a proporcionality v popisu jednotlivých variant.

Mělo by být chápáno, že určitá základní práva jsou absolutní a nemohou být omezena či být předmětem opomíjení: ostatní mohou být pouze omezena či opominuta jen na základě prokázání nutnosti a následně přiměřenosti.

Rada a Parlament mohou rovněž vyjádřit preference pro určitou formu postupu. Komise by ale nicméně měla analyzovat všechny realistické varianty postupu. Na základě analýzy může Komise dojít k závěru, že postup preferovaný ostatními institucemi má nevýhody, kterým je možné se vyhnout výběrem alternativní varianty (včetně 'žádné nové akce'). V takových případech budete muset poskytnout solidní zdůvodnění a analýzu v hodnocení dopadů za účelem vysvětlení volby pro navrhovaný postup.

Obecně, politické mandáty, předchozí politická rozhodnutí či politická očekávání ze strany institucí EU, členských států či zájmových stran mohou být prezentována ve zprávě z hodnocení dopadů jako důvod pro odmítnutí varianty, ale důvody pro zamítnutí varianty by měly být diskutovány. Vznik a odůvodnění z dřívějších politických rozhodnutí pro rozsah hodnocení dopadů by měly být vysvětleny ve všech případech.

3.2 Kritéria pro určení proporční úrovně analýzy pro hodnocení dopadů

Hodnocení dopadů by mělo vybavit rozhodující činitele v institucích EU spolehlivými podklady o dopadech a výhodách a nevýhodách spektra variant politického návrhu, ale mělo

by se vyhnout zbytečnému úsilí, které by nevedlo k hlubšímu vhledu či měnilo závěry či jejich spolehlivost. Koncept '**proporční úroveň analýzy**' pro hodnocení dopadů se vztahuje k odpovídající úrovni detailnosti analýzy, která je nutná pro rozdílné kroky hodnocení dopadů.¹³

'Proporční úroveň analýzy' není pouze o hloubce a rozsahu analýzy či přípravě zprávy z hodnocení dopadů. Odkazuje k celému procesu hodnocení dopadů – úsilí při sběru dat a konzultaci zájmových stran, úroveň ambicióznosti cílů, variant a způsobu realizace, typu dopadů určených ke zkoumání, a způsobu nastavení monitoringu a vyhodnocování.

Je odpovědností zpracovatelského úřadu určit úroveň analýzy. Měli byste tak učinit co nejdříve v rámci plánovacího procesu při zvážení toho, že vaše hodnocení toho, co je proporční, se může měnit podle toho, jak se analýza bude vyvíjet. I pokud se rozhodnete provádět hodnocení dopadů, které je relativně omezeno co do hloubky a rozsahu, měli byste stále zpracovat zprávu, která sleduje strukturu prezentovanou v sekci 2.3. Proporční hodnocení dopadů může rovněž vyžadovat kvantifikaci dopadů.

Následující odstavce předkládají určité doporučení pro stanovení optimální úrovně analýzy; další rady je možné získat od Řídící skupiny pro hodnocení dopadů, Generálního sekretariátu Komise a Výboru pro hodnocení dopadů.

Při určení optimální úrovně analýzy pro vaše hodnocení dopadů byste si měli zodpovědět následující otázky:

- Jak významné jsou předpokládané dopady?
- Jak je iniciativa politicky důležitá?
- V jaké části fázi procesu přípravy návrhu opatření politik se iniciativa nachází?

3.2.1 Význam dopadů

Iniciativa může mít zvláště významné dopad v jedné či vícero oblastech analyzovaných v hodnocení dopadů (ekonomickém, sociálním a environmentálním). Může mít dopady na základní práva, určité hospodářské sektory, na ekonomické aktéry, skupiny obyvatel, na podnikatele, MSP nebo na regiony, kulturní bohatství, rostlinné a živočišné druhy či přírodní lokality. Rovněž další záležitosti mohou být podstatné – dopady na třetí země či jejich příspěvek do programu Komise, jakými jsou třeba programy na zjednodušování legislativy či redukci administrativní zátěže.

První krok při rozhodování, zda tyto dopady vyžadují zvláštní pozornost v hodnocení dopadů, bude učiněn v Řídící skupině pro hodnocení dopadů na základě např. předchozí zkušenosti, zkoumání trhů, politického vývoje a předběžného kontaktu se zájmovými stranami. Tento předběžný test dopadů bude vstupem do kroku 1 analýzy hodnocení dopadů popsané v kapitole 8.2.

3.2.2 Politická důležitost

Můžete vyhodnotit politickou důležitost iniciativy Komise zodpovězením následujících otázek:

- Vztahuje se iniciativa ke strategickým či ročním prioritám (jako je podpora růstu konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, podpora energetické účinnosti)? Zasažuje návrh napříč vícero oblastmi politik?
- Mohla by iniciativa vzbudit připomínky týkající se subsidiarity a proporcionality?
- Je zvláště kontroverzní? Kdo by mohl protestovat proti iniciativě?
- Je iniciativa zvláště důležitá v mezi-institucionálním kontextu nebo pro některé členské státy?

---

¹³ Nemělo by být zaměňováno s '**principem proporcionality**', který je významný při zkoumání zda varianty pro činnost EU jdou nad rámec toho, co je nutné k dosažení cílů (srovnej s částí 7.2).

V takových případech byste měli prezentovat zvláště důkladné zdůvodnění v hodnocení dopadů ve prospěch činnosti Komise a předvídat pozměňovací návrhy či alternativní řešení, které mohou být přednesena v rámci rozhodovacího procesu.

3.2.3 Hodnocení dopadů a fáze přípravy návrhu opatření politik

Úroveň analýzy, která je přiměřená konkrétnímu hodnocení dopadů, se váže k fázi přípravy politického návrhu, ve které se právě nacházíte. Tento proces může začínat od Zelené knihy, dále prostřednictvím Bílé knihy, možnou prezentaci Akčního plánu a konečně představením legislativního návrhu. Pokud rozhodování ohledně akce na úrovni EU je realizováno po krocích, hodnocení dopadů by mělo vyhodnotit pouze ty části, které jsou nové oproti verzi připravené v předchozím kroku. Hodnocení dopadů pro konkrétní legislativní návrh by mělo kupř. umožňovat čerpat z předchozí analytické práce, sběru dat, a předběžných odhadů z hodnocení dopadů pro strategii nebo akční program, který implementuje. Pokud popis problému a cíle jsou již k dispozici, neměli byste je opakovat, ale pouze aktualizovat, pokud je to nutné. Podobně v hodnocení odpadů pro komitologický návrh byste neměli opakovat analýzu dopadů pro základní právní úpravu (pokud existuje), ale spíše se zaměřit na konkrétní rozhodnutí. Ve všech těchto případech potřebujete jednoznačně stanovit vztah k předchozí práci na hodnocení dopadů.

Nicméně pokud iniciativa zavádí nový základ, budete nicméně muset vysvětlit její zdůvodnění a analýzu jejích dopadů podrobněji než v případě již zavedených politik nebo legislativy, která doplňuje existující legislativu. V takových případech by zpráva z hodnocení dopadů měla poskytnout důkladný popis politických souvislostí a problémů a jasně prokázat nutnost a přidanou hodnotu činnosti EU.

Iniciativy v 'nových' oblastech existujících politik vyžadují analýzu důvěryhodného spektra variant pro akci (varianta 'žádné akce', nelegislativní akce a tam, kde je to použitelné, rozdílné varianty pro legislativní akci).

3.3 Určení doporučené úrovně analýzy pro rozdílné typy iniciativ

3.3.1 Typy iniciativ

Pro každé hodnocení dopadů bude o potřebné úrovni analýzy rozhodovat pochopitelně především samotný obsah než nějaká formální klasifikace. Jako vodítko můžete nicméně zvažovat šest kategorií iniciativ.

- **Nelegislativní iniciativy/sdělení/doporučení/bílé knihy**, které stanovují závazky pro budoucí legislativní akce, jako je Tématická strategie o znečišťování ovzduší; Akční program pro biomasu;
- **'Průřezové' legislativní akty**, jako jsou nařízení a směrnice, které se věnují obecným otázkám a s velkou pravděpodobností mohou mít významné dopady nejméně ve dvou ze tří pilířů (ekonomickém, environmentálním a sociálním) a na široké spektrum zájmových stran napříč odlišnými sektory (např. regulace o emisích motorových vozidel; Směrnice o právním rámci pro platby);
- **'Úzké' legislativní akty** ve specifické oblasti či sektoru bez předpokladu, které pravděpodobně nebudou mít významné dopady mimo rámec této oblasti politiky (např. Rámcové rozhodnutí o procesních právech v trestních řízeních; Směrnice o společných pravidlech a normách pro subjekty pověřené inspekcemi a prohlídkami lodí);
- **Výdajové programy**: rozhodnutí o založení či obnovení výdajových programů (např. rozhodnutí o vytvoření programu 'Občané pro Evropu' k podpoře aktivního evropského občanství; Obecný program solidarity a řízení pro řízení přílivu uprchlíků);
- **Komitologická rozhodnutí**: rozdílné exekutivní iniciativy definované procedurou svého přijetí, (např. Nařízení Komise implementující Směrnici 2005/32/ES s ohledem na požadavky ekodesignu pro externí energetické dodávky).

3.3.2 Návod pro rozdílné typy iniciativ

Následující tabulka ilustruje, jak se může hodnocení dopadů lišit pro různé typy iniciativ prezentované v sekci 3.3.1. Často nastane situace, že přesná forma iniciativy se stane zjevnou až v průběhu hodnocení různých variant. Orientační pokyny uvedené níže spolu s kritérii v kapitole 3.2 vám pomohou stanovit odpovídající úroveň analýzy pro vaše hodnocení dopadů.

Nelegislativní iniciativy/sdělení/doporučení/strategie, které stanovují závazky ohledně budoucí legislativní činnosti (jako např. bílé knihy a akční programy)
<p>HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO ZAMĚŘIT NA:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Významné problémy a příčiny, pokud se jedná o novou oblast politiky nebo rozšíření rozsahu politického opatření
• Identifikace obecných a specifických cílů
• Analýza subsidiarity a proporcionality pro vysvětlení nutnosti a přidané hodnoty jednání EU
• Identifikace rozdílných variant činnosti, včetně objasnění nástrojů pro implementaci obsáhlejších variant, úrovně ambicí apod. Identifikujte alternativy pro individuální činnosti, které jsou plánované
• Popis nejvýznamnějších potencionálních dopadů rozdílných přístupů nebo nástrojů, srozumitelně provázaných s cíly, se zaměřením na trendy, příčinné souvislosti a mechanismy
• Identifikace potřeb pro následné hodnocení dopadů a potřebu dat nezbytných pro budoucí činnosti, pokud nemohou být dopady plně vyhodnoceny v této fázi
• Identifikace všestranných monitorovacích a evaluačních mechanismů <p>HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO VYHNOUT</p> <ul style="list-style-type: none">
• Rozsáhlé práci na stanovení operativních cílů. To může být vhodnější pro rozpracování hodnocení dopadů
• Příliš důkladnému popisu souvislostí politik a duplicitě cílů obsažených v iniciativě
• Nepříměřené analýze variant "žádná EU politika" a "žádné změna" a pouhému opakování popisu problému
• Nadbytečně rozsáhlým přístupům pro monitoring a vyhodnocování; přesto může obsahovat indikátory pro měření dosažení obecných cílů
Průřezové / horizontální legislativní akty
<p>HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO ZAMĚŘIT NA:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Detailnímu popisu problémů / výzev, které si vynucují přijetí předpisu EU a pravděpodobného vývoje
• Analýza subsidiarity a proporcionality pro vysvětlení nutnosti a přidané hodnoty jednání EU
• Identifikace možností, včetně nástrojů samoregulace a spoluregulace
• Pokud je škála myslitelných možností omezena požadavky na respektování základních práv, politickými omezeními či dřívějšími politikami, analyzujte rozdílné možnosti implementace, úrovně ambicióznosti, stanovení priorit a / nebo výběr
• Důkladné hodnocení ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů pro všechny varianty s výjimkou těch, jejichž opominutí je oprávněné
• V případě iniciativ na zjednodušení právního prostředí: srozumitelně tlumočte přínosy zjednodušení a kvantifikujte je, pokud je to
• Měření administrativní zátěže
• Způsob nastavení monitoringu a evaluace stejně jako indikátorů pro obecné cíle <p>HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO VYHNOUT:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Přílišnému úsilí na stanovení cílů: stanovte obecné a specifické cíle, operativní cíle jen v případech, kde je to možné a relevantní
• Detailnímu opakování toho, co bude prezentováno v předkládací zprávě (explanatory memorandum)
'Omezené' legislativní akty
<p>HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO ZAMĚŘIT NA:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Detailní popis problémů / výzev (a jejich očekávaného vývoje), které si vynucují přijetí EU předpisu

- Analýzu subsidiarity a proporcionality pro vysvětlení nutnosti a přidané hodnoty jednání EU
- Krátkému popisu obecných cílů a detailní identifikaci specifických a operativních cílů
- Možnosti podle minimálních požadavků, pokud je to možné; pokud je škála možností omezená politickými omezeními či dřívějšími politickými rozhodnutími, analyzujte rozdílné způsoby implementace nebo výběr nástrojů pro preferovanou variantu options
- Důkladnou analýzu dopadů všech variant v relevantních pilířích
- V případě zjednodušující iniciativy: srozumitelně tlumočte přínosy zjednodušení a kvantifikujte je tam, kde je to možné
- Měření administrativní zátěže
- Způsobu nastavení monitoringu a evaluace pro zahrnutí indikátorů pro obecné a specifické cíle

HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO VYHNOUT:

- Nepřiměřenému hodnocení dopadů co se týče cílů širších strategií EU, pokud jsou dopady jasně marginální
- Detailnímu opakování toho, co bude prezentováno v předkládací zprávě

Výdajové programy

HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO ZAMĚŘIT NA:

- Krátký popis změn problémů /souvislostí, které si vynucují jednání a jejich vazby na ostatní politiky a programy EU
- Analýzu subsidiarity a proporcionality pro vysvětlení nutnosti a přidané hodnoty činnosti EU
- V případě návrhu na ukončení či obnovení využít výsledků z monitoringu a evaluace
- Detailní identifikaci specifických a operativních
- Důkladnou analýzu výchozí varianty („žádné opatření EU“ nebo žádná změna) a vyhodnocení možností pro alternativní mechanismy dosažení výsledků
- Dopady co do výdajů (kvantitativní) v porovnání s přínosy (kvantitativní, nebo tam, kde to není možné, kvalitativní)
- Konkrétní ustanovení monitorovacích a hodnotících mechanismů včetně indikátorů odrážejících specifické a operativní
- Pokud je s hodnocením dopadů počítáno ve finanční legislativě, mělo by obsahovat všechny nezbytné náležitosti

Komitologická rozhodnutí

HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO ZAMĚŘIT NA:

- Identifikaci specifických a operativních cílů, propojených s cíly / požadavky základní legislativy
- Analýzu subsidiarity a proporcionality pro vysvětlení nutnosti a přidané hodnoty jednání EU
- Varianty by měly obsahovat variantu nelegislativního opatření (krátkou analýzu proveditelnosti) a rozdílných implementačních způsobů a/nebo technických detailů uvažovaného rozhodnutí Komise (zvážení, jestli “činit méně” je možné
- Důkladnou analýzu dopadů ve vztahu k specifickým a operativním cílům, při které je zvažován význam technických detailů a užívána kvantifikace podle dostupné míry
- Monitorovací a evaluační ustanovení by měla obsahovat konkrétní indikátory odrážející specifické a operativní cíle

HODNOCENÍ DOPADŮ BY SE MĚLO VYHNOUT PŘÍLIŠNÉMU ÚSILÍ O:

- Popis politických souvislostí / omezení a obecných
- Hodnocení dopadů ve vztahu k obecným cílům základní legislativy nebo širších politik

4. SBĚR INFORMACÍ A KONZULTACE ZÁJMOVÝCH STRAN

4.1 Zdroje dat, jejich sběr a analýza

Kvalitní data – ať již údaje, nebo čísla – jsou nepostradatelnou součástí hodnocení dopadů. Potřebujete je k definici problémů a výchozího scénáře a k určení dopadů alternativních možností pro řešení problému. Zvláštní pozornost je potřeba věnovat kvalitě a důvěryhodnosti dat.

V úvodní fázi prací na hodnocení dopadů byste měli identifikovat nároky na potřebná data. V některých případech budou některé informace, které potřebujete, dostupné v rámci Komise, ať již v rámci vašeho vlastního generálního ředitelství nebo v rámci jiných útvarů. Tato informace může obsahovat monitorovací nebo evaluační zprávy z předchozích či obdobných programů, dřívějších hodnocení dopadů, studií vypracovaných Komisí, statistických dat z Eurostatu a dalších studií a výzkumů realizovaných agenturami EU, informací shromážděných od zájmových stran (veřejná slyšení a konference) a výsledků konzultačních dokumentů jakými jsou zelené knihy. V mnoha případech budete muset spoléhat také na údaje dostupné na národní nebo regionální úrovni v členských státech. Budete moci potřebovat podporu členských států a/nebo zájmových stran k určení a využití těchto dat a měli byste usilovat o tuto pomoc co nejvčasněji. Může být také nutné využít externí odborníky za účelem shromáždění dat a zadání některých analýz.

Měli byste rovněž vyhledat příklady dobré praxe členských států a zkušenosti v třetích zemích nebo mezinárodních organizacích (např. Světová banka, OECD). Pokud je EU zapojena v dialogu na mezinárodní úrovni nebo pokud existují mezinárodně uznávané standardy, měli byste na ně reflektovat ve zprávě.

4.2 Využití externí expertízy

Hodnocení dopadů může vycházet/čerpat z práce poskytnuté konzultanty nebo externími odborníky, ale musí být vypracováno aparátem Komise, který zůstává plně odpovědný za obsah zprávy.

Vědecká nebo technická expertíza je důležitá pro rozvoje veřejných politik. Komise publikovala pokyny pro sběr a využití takové expertízy.¹⁴ Odborné skupiny a speciálně vědecké komise založené Komisí a agenturami EU jsou prvotním zdrojem vědeckých rad a doporučení. Od roku 2005 navíc webová stránka zvaná SINAPSE e-Network¹⁵ (Scientific INformation for Policy Support in Europe) poskytuje aparátu Komisi nástroje pro sběr expertíz. Sinapse zvláště umožňuje vytvoření elektronických společenství¹⁶ (e-communities), které mohou být využity jako komunikační platforma usnadňující konzultace a zapojení externích odborníků v procesu.

Pozn.: Hlavní zodpovědnost za obsah a kvalitu zprávy z hodnocení dopadů zůstává na zpracovateli a řídicím generálnímu ředitelství. Pokud využíváte externí odborníky pro části hodnocení dopadů, podmínky smluv by měly vyjasnit princip, že smluvní strany by měly postupovat podle klíčových analytických kroků stanovených v části II. Pokynů. Pokud využijete externí odborníky pro provedení veřejných konzultací, musíte zajistit, aby plnili minimální standardy Komise.

¹⁴ Viz <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0713:FIN:EN:PDF>

¹⁵ SINAPSE je přístupná na stránce <http://europa.eu./sinapse> (kontakt: Sinapse@ec.europa.eu).

¹⁶ E-community nástroje zahrnují knihovnu dokumentů, knihovnu webových odkazů, sdílené kalendáře a schopnost zahájit diskuse či výzkumy (založené na dotaznících, které jsou vytvářeny on-line).

4.3 Konzultace zájmových stran

Konzultace zainteresovaných stran je povinnou součástí pro každé hodnocení dopadů a musí být při ní postupováno podle minimálních standardů Komise. Měli byste:

- plánovat své konzultace včas
- ujistit se, že zahrnujete všechny dotčené zájmové strany, a to za využití nejvhodnějšího načasování, formátu a nástrojů k jejich oslovení
- zajistit, že zájmové strany mohou připomínkovat jasné vymezení problému, analýzu principu subsidiarity, popis možných variant řešení a jejich dopady
- udržovat kontakt se zájmovými stranami v průběhu celého procesu a poskytnout jim zpětnou vazbu
- analyzovat příspěvky zájmových stran pro rozhodovací proces a uceleně ve zprávě z hodnocení dopadů informovat, jak byly podněty využity.

Proč konzultovat?

Konzultace těch, kteří budou ovlivněni novou politickou iniciativou a těch, kteří ji budou naplňovat, je závazkem vyplývajícím ze Smluv. Je to nepostradatelný nástroj pro přípravu vysoce kvalitních a důvěryhodných návrhů politik. Konzultace napomáhají zajistit, aby politiky byly efektivní a účinné a zvyšovaly legitimitu činnosti EU z pohledu zájmových stran a občanů.

Kdy a co?

V závislosti na prosazovaných cílech a povaze záležitostí, které jsou ve hře, může být konzultace prováděna k různým náležitostem hodnocení dopadů (vymezení problému, cíle a možnosti řešení, dopady, porovnání variant řešení, vyhodnocení nákladů a přínosů). Jelikož jsou cestovní mapy pro návrhy v legislativním a pracovním programu Komise (CLWP) publikovány současně s tímto program, tj. v poměrně časně fázi procesu plánování, měli byste povzbudit zájmové strany k přezkumu těchto iniciativ a obdržení včasné zpětné vazby co se týče plánů pro hodnocení dopadů.

Konzultace nejsou jednorázovým úkonem, ale dynamickým procesem, který může vyžadovat vícero kroků. Plánování by mělo zahrnovat celý proces tvorby návrhu politik a mělo by obsahovat informace o:

- Cílech konzultací: hledání nových podnětů (brainstorming); sběr faktických dat, ověření hypotézy apod.;
- Částech hodnocení dopadů, pro které jsou konzultace nezbytné: tzn. např. o vymezení problému, aspektu subsidiarity, cílech a variantách řešení, dopadech, porovnání variant;
- Cílových skupinách: veřejnost obecně, zvláštních kategoriích zájmových stran nebo určených jednotlivců / organizací;
- Vhodných nástrojích konzultací: konzultačních výborech, expertních skupinách, otevřených slyšení, *ad hoc* jednání, konzultacích prostřednictvím internetu, dotazníků, cílových dotaznickových skupin, seminářů/workshopů apod.;
- O vhodném čase pro konzultace: měli by začít včas, ale mohou probíhat v intervalech v průběhu celého procesu hodnocení dopadů.

Konzultační plán, klíčové konzultační dokumenty a dosažené výsledky **by měly být diskutovány s Řídící skupinou pro hodnocení dopadů (IASG)**. Neexistuje jedno univerzální řešení pro provedení konzultací zájmových stran, ale existují minimální standardy, které musí být aplikovány.¹⁷

¹⁷ Srovnej. 'Pro posílenou kulturu konzultací a dialogu – obecné principy a minimální standardy Komise pro

Minimální standardy pro konzultace

- Poskytněte jasný, srozumitelný konzultační dokument, který obsahuje všechny nezbytné informace.
- Otázky a problémy zahrnuté do konzultačního dotazníku by měly být jednoznačné / nedvojsmyslné.
- Konzultujte všechny dotčené cílené skupiny. Položte si otázku: kdo bude ovlivněn navrhovanou politikou a kdo se bude podílet na jeho implementaci v praxi?
- Zajistěte dostatečnou publicitu a vyberte nástroje vyhovující nejlépe cílovým skupinám – otevřené veřejné konzultace musí být přinejmenším publikovány na unikátním webovém konzultačním portálu 'Váš hlas v Evropě' ('Your Voice in Europe')¹⁸.
- Poskytněte dostatečný časový prostor pro účast. Zatímco osm týdnů je minimální lhůta doporučená pro písemné veřejné konzultace, existují okolnosti, při kterých delší lhůta může být nezbytná (např. návrhy, které jsou zvláště složité a citlivé, nebo pokud provádíte konzultace v období letních dovolených). Upozornění na konání veřejného jednání by mělo být poskytnuto v předstihu 20 pracovních dnů.
- Publikujte výsledky veřejných konzultací na 'Váš hlas v Evropě'.
- Poděkujte – souhrnně či jednotlivě – za zaslání odpovědi.
- Poskytněte zpětnou vazbu: podejte zprávu o konzultačním procesu, jeho hlavních výsledcích a jak jste využili obdržené názory ve zprávě k hodnocení dopadů (viz níže) a v předkládací zprávě k návrhu Komise.

Více informací k tomuto tématu je dostupné v příloze 5 a na webové stránce IntraComm ke konzultacím zájmových stran¹⁹. Měli byste mít na paměti, že existují specifická ustanovení pro konzultaci sociálních partnerů k návrhům v oblasti sociálních politik podle článku 137-139 Smlouvy a k iniciativám majícím sociální dopady na zvláštní sektory (viz příloha 5.2).

Úskalí

Při provádění konzultací a užívání informací, které poskytují, byste si měli být vědomi řady nebezpečí, které mohou způsobit pokřivení / jednostrannost co do objektivnosti výsledků. Je důležité **odlišovat důkazy od názorů**. Ne všechny zájmové strany jsou schopny se na stejné úrovni účastnit konzultací nebo prosazovat svá stanoviska stejnou silou. Z tohoto důvodu otevřená konzultace nemůže poskytnout zcela reprezentativní obrázek spektra názorů. Je možné, že budete muset vynaložit zvláštní úsilí k zajištění toho, aby všechny dotčené zájmové strany byly jednak informovány o konzultacích a schopny do nich přispět. Měli byste být rovněž opatrní v činění závěrů, pokud jste obdrželi pouze malý vzorek odpovědí a tyto pocházejí pouze od úzkého spektra zájmových stran.

Zatímco byste měli být opatrní, abyste nebyli příliš ovlivněni stanoviskem jedné zvláštní skupiny, a to bez ohledu na stupeň profesionality jejího vystupování, měli byste současně odpovídajícím způsobem reagovat vzhledem k její váze, pokud reprezentuje početnou skupinu občanů nebo zájmových stran.

Pokud využíváte konzultací k získání dat, měli byste vždy pečlivě *ověřit*, zda metoda, kterou využíváte, je správná a přiměřená, a pokusit se *potvrdit* spolehlivost jejich dat. Posouzení ze strany odborníků, benchmarking s jinými studii a analýza citlivosti mohou významně zlepšit kvalitu dat.

Podávání zprávy o konzultacích v hodnocení dopadů

Veřejné konzultace jsou nepostradatelnou součástí prací na posouzení dopadů. Vyžadují také vynaložení významného času a úsilí na straně zájmových stran. Je proto nezbytné, abyste jasně prezentovali výsledky konzultací ve vašem hodnocení dopadů. Měli byste

---

konzultace zájmových stran' (COM(2002) 704 final).

¹⁸ Viz http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm

¹⁹ Viz <http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/stakeholder/index.cfm?lang=en&page=guidance>

poskytnout detaily o tom jak, kdo a k čemu byl konzultován²⁰. **Měl byste prezentovat odlišná vyjádřená stanoviska a způsob, jakým jste na ně refletovali.** Pokud jste použili konzultace za účelem sběru dat, **měl byste uvést, co jste vyžadovali, co jste obdrželi a jak jste je využili.**

---

²⁰ Více pokynů je k poskytnuto v příloze 3 a 5.

ČÁST II: KLÍČOVÉ ANALYTICKÉ KROKY V HODNOCENÍ DOPADŮ

5. JAKÝ JE PROBLÉM?

Správná definice problému a jasné porozumění důvodů, které ho způsobují, jsou předpokladem pro stanovení cílů a možných variant řešení problému. Dobrá definice problému by měla:

- Popsat povahu problému ve srozumitelných termínech a podpořit popis jasnými důkazy
- Vymezit srozumitelně rozsah problému,
- Stanovit, kdo je jím nejvíce postižen
- Stanovte srozumitelně určující faktory nebo související příčiny problému
- Popište, jak se problém vyvíjel v čase a jak ho existující politiky na komunitární úrovni nebo v členských státech ovlivňují
- Jasně stanovte základní popis /výchozí stav, tj. popište, jakým způsobem je pravděpodobné, že se problém bude vyvíjet bez jednání EU
- Jasně určete předpoklady, rizika a zahrnutou nejistotu
- Popište, proč problém vyžaduje jednání na komunitární úrovni na základě principů obsažených ve Smlouvě (svěřené kompetence a subsidiarita).

5.1 Určení problému

Určení problému by mělo popsat a prokázat povahu a rozsah problému. Měli byste identifikovat činitele, sektory a sociální skupiny, které jsou problémem primárně ovlivněny. Pokud není problém omezen na EU, měl byste identifikovat také mezinárodní aspekty problému. Měl byste vysvětlit, proč se jedná o problém, proč je existující či se vyvíjející situace neudržitelná a proč veřejný zásah může být nutný. Veřejný zásah je za normálních okolností ospravedlnitelný z důvodů tržního / regulačního selhání, spravedlnosti nebo rozporu mezi základními cíly EU a existující situací. V praxi nutnost pro zásah pramení nejčastěji z kombinace těchto důvodů. Některé z hlavních **důvodů pro veřejný zásah jsou uvedeny v rámečku níže** a detailnější příklady jsou uvedeny v Příloze 6.

Selhání trhu

- Tržní ceny neodrážejí skutečné náklady a přínosy pro společnost ('externality')
- Nedostatečná nabídka veřejných statků
- Chybějící nebo slabá soutěž (včetně zneužití postavení na trhu)
- Chybějící nebo nedobudované trhy
- Informační selhání typu neúplná informace nebo chybějícího přístupu k informacím ze strany osob činících rozhodnutí činitelů (počítaje v to spotřebitele a veřejné orgány), pokud nejsou způsoby regulatorním selháním

Regulatorní selhání

- Nedostatečně definovaná vlastnická práva / právní rámec
- Špatně určené plány a cíle
- Nezamýšlené důsledky vyplývající z veřejného zásahu
- Regulatorní 'zajetí' veřejných orgánů
- Selhání implementačních a vynucovacích mechanismů

Rozpor mezi základními cíly Unie a existující situací, např. v oblasti ochrany základních práv, boji proti diskriminaci, zabezpečení bezpečnosti občanů, posílení sociální soudržnosti či podpory distribuční spravedlnosti

Potřebujete stanovit hybné momenty - nebo příčiny – stojící za problémem (jak jednotlivé faktory vedou k problému). To vám pomůže řešit důvody spíše než symptomy (viz příklad níže). Problémy by neměly být definovány jako ‘absence něčeho’ nebo jako ‘potřeba něčeho’, jelikož to může pokřivit definici a výběr politických nástrojů.

Objasnění výskytu dopadů spojených s problémem

Tabulky a mapy: Užitečnou metodou může být propojení problému se souvisejícími příčinami na základě přehledové tabulky při zvažování problému z pohledu rozdílných dotčených skupin občanů (zájmových stran):

Problémy	Určující faktory (drivers)
Znečištění ovzduší	Firmy nenesou náklady za znečištění způsobené jejich činností (tržní selhání)
Firmy nejsou ochotny obchodovat se zeměmi X, Y, Z	Ochrana zákonných práv v těchto zemích není odpovídajícím způsobem definována (regulační selhání)
Regionální konflikty	Nedostatečně rozvinuté občanské společnosti/ nedemokratické politické systémy

Konkrétní příklady: Kapitole o vymezení problému může rovněž prospět popis jednoduchých příkladů v malém měřítku podstatných aspektů problému, například v kontextu malých podniků (‘mysli nejdříve na malé’).

5.2 Ověření oprávnění EU jednat a zdůvodnění jednání EU

Poté, co jste identifikovali problém a jeho příčiny, byste měli ověřit oprávnění EU jednat a skutečnost, zda má lepší předpoklady k řešení problému než na úrovni členských států. Měli byste mít na paměti, že Charta EU základních práv klade právní omezení na právo EU jednat. Komise se proto rozhodla, že návrhy musí být přezkoumány pro svůj soulad s Chartou²¹.

Měli byste uvést odkaz minimálně na jeden článek Smluv a cíle, které obsahuje, pokud je základem pro oprávnění EU jednat (**zásada svěřených kompetencí**):

- **Souvisí záležitost, kterou se zabýváte, alespoň s jedním článkem Smluv a cíly, které stanovuje?**
- **Jedná se o záležitost, ke které má Společenství výlučnou pravomoc? Pokud je tomu tak, nevztahuje se na ni test subsidiarity.**

Pokud Společenství nemá výlučnou pravomoc ve zkoumané problematice, platí **principy subsidiarity a proporcionality**.

Princip subsidiarity má dva aspekty, které musí být analyzovány při přezkumu, zda činnost Společenství, ať již legislativní či nelegislativní, je odůvodněná.

1. **Proč nemůže být cílů navrhované činnosti uspokojivě dosaženo členskými státy (test nezbytnosti)?**
2. **Znamená to, že těchto cílů může být lépe dosaženo jednáním Společenství (test přidané hodnoty EU)?**

²¹ Viz také Sdělení ke shodě s Chartou základních práv v legislativních návrzích Komise (COM(2005) 172). Viz také sekce 8.3.

Respektování principu subsidiarity

Následující rámeček obsahuje otázky, které byste si měli zodpovědět při zkoumání, jestli tyto dvě hlediska jsou splněna ve vašem případě. Neměli byste je zodpovědět pouze konstatováním “ano/ne”, ale spíše je použít za účelem nalezení argumentů vztahujících se k subsidiaritě, které jsou platné v kontextu vaší iniciativy tak, abyste je mohli rozpracovat ve vaší zprávě z hodnocení dopadů regulace. Toto odůvodnění by mělo být podloženo kvalitativními a tam, kde je to možné, také kvantitativními ukazateli.

1. **Má zkoumaný problém nadnárodní aspekty, které nemohou být uspokojivě řešeny jednáním jednotlivých členských států? (např. snižování emisí CO2 v atmosféře)**
2. **Bylo by jednání členských států, nebo absence jednání ze strany Společenství v konfliktu s požadavky Smlouvy? (např. diskriminační jednání se zájmovými stranami)**
3. **Poškodilo by výrazně jednání samotných členských států nebo absence jednání Společenství zájmy členských států (např. jednání omezující volný pohyb zboží)**
4. **Přineslo by jednání Společenství zřetelný přínos oproti jednání na úrovni členských států z důvodu svého rozsahu?**
5. **Přineslo by jednání Společenství zřetelné přínosy ve srovnání s jednání na úrovni členských států z důvodu své účinnosti?**

Odpovědi na tyto otázky nemusí být shodné pro každou variantu politiky, kterou zkoumáte. Měli byste proto odpovědi zodpovědět pro každou variantu politik zvlášť. Měli byste mít na paměti, že v některých případech nejvhodnější úroveň pro jednání může být mezinárodní úroveň, spíše než úroveň EU či národní úroveň.

Na paměti byste měli mít také ještě jednu skutečnost: vyhodnocení subsidiarity se v průběhu času bude vyvíjet. To má dva důsledky.

- Předně znamená, že jednání Společenství může být osekáno či přerušeno, pokud již není nadále odůvodnitelné z důvodu změny podmínek. Je důležité mít toto na paměti při přezkumu existujících činností Společenství, např. v kontextu iniciativy Komise na zlepšení a zjednodušování právního prostředí. Pro tuto kategorii iniciativ by zpráva z hodnocení dopadů měla prokázat, že jednání EU je stále v souladu s principem subsidiarity; neměli byste spoléhat výlučně na analýzu subsidiarity, která byla učiněna v minulosti.
- Za druhé jednání Společenství může být rozšířeno souladu s ustanoveními Smlouvy, pokud to okolnosti vyžadují. To může zahrnovat oblasti, kde předtím nebyla žádná, nebo pouze omezená činnost Společenství. S ohledem na možnou politickou citlivost takových nových iniciativ je nezbytné co nejsrozumitelnější odůvodnění na bázi výše uvedených otázek. Odkaz na obdobné činnosti již realizované na komunitární úrovni mohou být užitečné.

Smlouva také vyžaduje, aby jednání společenství splňovala podmínky stanovené **principem proporcionality**. To by mělo být přezkoumáno jako součást vyhodnocení a srovnání variant řešení návrhů politik (viz sekce 7.2.).

Shrnutí hodnocení dopadů by mělo obsahovat část představující srozumitelně vaše odůvodnění s ohledem na principy subsidiarity a proporcionality.

5.3 Rozvinutí základního scénáře (a baseline scenario)

Definice problému musí obsahovat jasnou výchozí variantu jako základ pro srovnání variant možných politik.

Účel výchozí varianty je obsažen v možnosti vysvětlit, jakým způsobem jak se stávající situace bude vyvíjet bez veřejného zásahu – je to varianta “nepřijímat žádnou politiku”. Srozumitelná výchozí varianta také poskytuje základ pro srovnání zkoumaných variant řešení návrhů politik (toto téma je řešeno v kapitole 9).

Výchozí varianta je odvislá od toho, zda jsou již realizovány politiky na národní či komunitární úrovni:

- Pokud dosud neexistuje politika na úrovni EU, výchozí varianta znamená pokračování situace bez přijaté politiky na úrovni EU (*‘no EU policy’*). Varianta “žádná politika EU” obsahuje předpokládané účinky legislativy, která byla přijata, avšak dosud neimplementována
- Pokud již existuje politika na úrovni EU, výchozí varianta je pokračováním stávající politiky bez žádných změn, tj. bez žádné nové či dodatečné intervence
- Pokud existující politika EU předpokládá změnu (např. zrušení kvót na mléko v roce 2015), nebo klauzuli o ukončení platnosti (sunset clause), potom může výchozí scénář v průběhu času vest k variantě “nulového opatření EU”. Z praktických důvodů můžete použít existující politiku bez doložky o “časovém ukončení” jako výchozí scénář za předpokladu, že máte pouze variantu odrážející zavedení doložky o časovém omezení.

Z těchto důvodů je důležité, abyste jasně vysvětlili politické souvislosti iniciativy v úvodní kapitole zprávy z hodnocení dopadů.

K rozvinutí varianty ‘žádná změna politiky’ budete rovněž nuceni **zvážit širokou škálu jiných faktorů**, a to jiných než zásah EU. Ty zahrnují:

- Již existující politiky členských států / regulace
- Již schválené či navrhované aktivity třetích zemí, průmyslového sektoru či dalších stran;
- Vývoj relevantních trhů
- Poslední trendy v problematice a pravděpodobné změny v příčinách těchto trendů.

Kvalitní výchozí scénář by měl mít silný faktický základ a pokud možno být vyjádřen v kvantitativních ukazatelích. Měl by být rovněž stanoven pro odpovídající časovou lhůtu (ani příliš dlouhý nebo příliš krátký). Projekce výchozí varianty musí poskytnout srozumitelnou informaci o míře závažnosti situace, nebo do jaké míry by se mohl stát závažnější bez okamžité intervence a současně, zda se vyskytují neodvratitelné důsledky.

Výchozí scénáře by měl vzít v potaz očekávané výsledky příslušné legislativy, která musela být schválena, ale ne ještě plně implementována. Zatímco by výchozí scénář neměl obsahovat vývoj, který je závislý na politickém rozhodování, které nebylo dosud učiněno, existuje jedna důležitá výjimka: a to pokud je iniciativa svázána s jinými návrhy politik již předloženými Komisí, ale dosud neschválených legislativními orgány – v takovém případě by tyto návrhy měly být zahrnuty jako součást výchozího popisu.

Při popisování výchozí situace - jak když vyhodnocujete dopady každé varianty návrhu politiky – se můžete setkat s výzvou, že výhled je nejistý nebo je spojený s rizikem, že nežádoucí vývoj může – ale také nemusí – nastat. Analýza citlivosti a vyhodnocení rizik (Sensitivity analysis and risk assessment) jsou nástroji k řešení těchto výzev při popisu problému.

5.4 Analýza citlivosti

Pokud předpoklady vztahující se k výchozímu scénáři mohou lišit vlivem vnějších faktorů, bude nutné provést analýzu citlivosti, abyste vyhodnotili, jestli se dopady variant politik výrazně odlišují pro odlišné hodnoty klíčových proměnných.

Tato analýza bude muset řešit dopady rozdílných předpokladů na účinnost variant politik, a pokud to bude nutné, popsat alternativní verze výchozího scénáře.

Analýza citlivosti může být využita k odhalení toho, jak by se dopady variant řešení, které analyzujete, mohly proměnit v reakci na změny klíčových parametrů a jak na sebe působí²². Dopad vašich měřítek může být ovlivněn např. změnou v míře hospodářského růstu (x %) nebo poměru (y %) producentů, kteří přijmou dobrovolný standard. Zatímco tyto hodnoty jsou zřídka s jistotou známy, je zde často spektrum hodnot, které jsou již víceméně pravděpodobné. Analýza citlivosti může být využita ke stanovení toho, jak proměny v takových parametrech ovlivní dopady vašich měřítek. Užitečná forma analýzy citlivosti spočívá v identifikaci spínacích bodů (switching points). Jinými slovy, o kolik se hodnota neznámého faktoru nebo klíčového předpokladu musí změnit, aby se změnila i preferovaná varianta řešení. Měli byste tudíž určit jak je pravděpodobné, že by kritická hodnota mohla být dosažena. Měli byste rovněž požádat o pomoc útvar na hodnocení dopadů nebo útvar ekonomických analýz ve vašem generálním ředitelství.

5.5 Analýza rizik

Posouzení dopadů, které řeší problém, kdy panuje nejistota v otázce ohledně vážných negativních důsledků (rizik), by mělo obsahovat analýzu rizik. Pokud tato rizika mohou zahrnovat nevyhnutelné škody nebo neštěstí nepředvídatelného rozsahu, bude nutné provést zvláštní formální posouzení rizik na základě vědecké expertízy.

Ti, co rozhodují, jsou často vystaveni potřebě snížit nebo úplně vyloučit riziko nepříznivých účinků na životní prostředí či zdraví. Pokud je problém, kterým se zabýváte, ovlivněn riziky, tj. můžete přiřadit pravděpodobnost k rozdílným možným výsledkům, bude muset hodnocení dopadů obsahovat analýzu rizik jako nástroje k určení nejlepší politiky k jeho řešení.

Jako pracovní definici můžete srovnávat hodnotu daných rizik s rozsahem nebezpečí, násobeného pravděpodobností, že nastanou. Pokud zvažované riziko můžete mít důsledky, které nejsou dosud vědecky plně podchyceny, a mohou být nezvratné, bude nezbytná úplná analýza rizik vědeckou radou.

V takových případech, zvláště pokud jsou rizika zahrnuta ve vztahu k životnímu prostředí, zdraví lidí, zvířat, nebo rostlin, může být využita 'zásada předběžné opatrnosti' jako první krok směrem k **řízení rizik**²³. To znamená, že přechodná rozhodnutí mohou být prováděna na základě omezených či neprůkazných náznaků a že stálejší řešení je odloženo do doby, než jsou k dispozici vědecké důkazy. Ve světle analýzy rizik budete muset připravit další opatření k řízení rizik.

Kdy bude situace vyžadovat analýzu rizik?

Analýza rizik bude nutná, pokud:

1. existuje (nenulová) pravděpodobnost, že určitá nepříznivá událost nebo vývoj nastane A

²² Pro více informací k tomuto tématu viz Spol. výzkumné centrum: <http://sensitivity-analysis.jrc.ec.europa.eu>

²³ Pro více informací k zásadě předběžné opatrnosti a jejího využití při rozhodování o řízení rizik, viz, 'Sdělení Komise k zásadě předběžné opatrnosti', KOM (2000) 1.

2. není předpověditelné, kdo bude (nejhůře) postižen A
3. negativní důsledky pro některé strany (jednotlivce, podnikatele, regiony, sektory) budou velmi závažné (úmrť, invalidita) a nezvratné.

Jak provádět hodnocení rizik v posouzení dopadů?

Tři kroky jsou nezbytné pro analýzu rizik:

1. Prvním krokem je **identifikace relevantních rizik**. Musíte poskytnout jasný popis původu rizik a povahy důsledků, které mohou mít. Vymezení problému by mělo určit, kdo nebo co může být negativně ovlivněn, za jakých okolností a jakým způsobem.
2. Dalším krokem je **určení pravděpodobnosti**, že může nastat negativní důsledek a **rozsah újmy**, který by mohl nastat. Měli byste kvantifikovat tyto dva parametry jak nejpodrobněji je to možné. Všechny dostupné vědecké důkazy by měly být využity před subjektivními odhady. Rozsah újmy může být obtížně měřitelný v monetárních jednotkách, kupř. tam, kde se újma vztahuje ke zdraví a dopadům na životní prostředí. Nicméně existují metody, které mohou být využity k jejich peněžnímu vyjádření (viz příloha 9).
3. Konečně budete potřebovat **popsat alternativní způsoby ke snížení identifikovaných rizik** v jednotlivých variantách v příslušné části zprávy z hodnocení dopadů. Rizika mohou být jen zřídka redukována na hodnotu nula, aniž by v sobě zahrnovaly vysoké náklady a konečně analýza rizik nemíří k eliminaci rizik za jakoukoliv cenu, ale je spíše metodou k určení toho, která opatření mohou být využita k jejich snížení účinným způsobem. To může být provedeno jednak snížením pravděpodobnosti, že taková událost nastane, nebo omezením rozsahu negativních důsledků, pokud situace nastane, nebo kombinací obou. Dopady na rizika vyžadují kvantifikaci, abyste mohli srovnat rozdílné náklady na snížení rizik se skutečným snížením rizik.

Výsledky hodnocení rizik by měly být použity přímo k definici cílů (tj. zda cíle budou směřovat k eliminaci nebo snížení rizik) a k rozdílným variantám řešení pro řízení rizik (např. opatření typu kompenzací). Příloha 10.4 poskytuje podrobnější odborné detaily k záležitosti analýz rizika.

6. JAKÉ JSOU CÍLE POLITIKY?

Všechna hodnocení dopadů musí mít jasné cíle, které jsou přímo spojeny s řešením problémů, které byly identifikovány.

Jen jasné identifikované cíle činí míru ambice viditelnou, ukazují, že návrhy uznávají princip subsidiarity a proporcionality, pomáhají zajistit soudružnost politik Komise a napomáhají identifikovat a srovnat možnosti pro jednání a jejich pravděpodobné dopady.

Bez jasných cílů je nemožné vyhodnotit, do jaké míry přispělo jednání k zamýšleným výsledkům.

Definice cílů může být opakující se proces: cíle jsou redefinovány v průběhu prací na hodnocení dopadů. Definice by měla:

- Stanovit cíle, které jsou jasné spojené s problémem a jeho původními příčinami, respektují principy subsidiarity a proporcionality a odpovídají cílům Smluv a prioritám a strategiím Komise (jako je Lisabonská strategie, Strategie udržitelného rozvoje nebo Charta základních práv);
- Stanovit obecné cíle a přeložit je do specifických a tam, kde je to vhodné, operativních cílů, tudíž stanovit hierarchii cílů.
- Stanovit cíle v pojmech SMART (specifické, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově omezené)

6.1 Role cílů v hodnocení dopadů

Bez jasného porozumění toho, jaké výsledky lze očekávat od budoucí politiky, je obtížné stanovit možné postupy jednání a ještě obtížnější srovnávat varianty politik. Cíle poskytují jediná efektivní kritéria pro vyhodnocení úspěchu či selhání navrhovaných variant politik. Bez jasných cílů je rovněž nemožné sledovat implementaci politiky nebo vyhodnotit, zda způsobily žádoucí účinky. Konečně stanovení cílů je klíčovým krokem při stanovení míry ambicióznosti jakýchkoliv politik a jejich provázání s existujícími komunitárními politikami.

Všechny cíle by měly být prozkoumány pokud jde o princip subsidiarity a proporcionality (viz kapitola 5.2).

6.2 Stanovení obecných, specifických a operativních cílů

Za účelem rozvinutí konzistentního souboru cílů byste měli rozlišovat tři úrovně: obecné cíle, specifické cíle a operativní cíle. Nebudete muset vždy zvažovat cíle na všech třech úrovních. Například pro hodnocení dopadů zpracovaného ke strategii či bílé knize nepotřebujete stanovit operativní cíle. Na druhou stranu hodnocení dopadů komitologického rozhodnutí se může zaměřit na operativní cíle, jelikož obecné a specifické cíle budou již zformulovány v hodnocení dopadů k legislativě, na níž je založena procedura v komitologii.

Pokud vymezujete cíle na různých úrovních, měla by mezi nimi existovat jasná vazba. Někdy tyto vazby nejsou pouze vertikální (jako v hierarchii cílů), ale také horizontální, kdy se cíle mohou vzájemně posilovat, ale také oslabovat. Měli byste také vzít v úvahu vnější faktory vně vašeho návrhu politiky (a taky kontroly), které mohou mít příznivé i nepříznivé účinky na vaše cíle.

Obecné cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Jsou to cíle vyplývající ze Smluv, ke kterým politiky přispívají. • Jsou tudíž spojnicí k existujícímu nastavení politik. • Tyto cíle by měly přimět tvůrce politik vzít v potaz úplné spektrum existujících politik se stejnými nebo podobnými cíly. • Vztahují se k indikátorům dopadů.²⁴
Specifické cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Berou v potaz plánovou specifickou oblast a zvláštní povahu zvažovaného politického zásahu. • Definice těchto cílů je rozhodujícím krokem v posouzení, jelikož stanovují, čeho chcete konkrétně dosáhnout politickým zásahem. • Odpovídají indikátorům výsledku.
Operativní cíle	<ul style="list-style-type: none"> • Jedná o definici cílů co do způsob proveditelnosti či předmětů jednání. • Tyto cíle se budou měnit v závislosti na typu zkoumané politiky. • Vyžadují těsnou vazbu s výsledkovými ukazateli.

6.3 Kdy byste měli stanovit cíle?

Jelikož jsou cíle úzce provázány s ostatními fázemi hodnocení dopadů, může se stát, že je nebudete moci je určit najednou.

- Pokud jste určili problém, měli byste být schopni stanovit **obecné cíle politiky**, ke kterým má zásah přispět.
- **Specifické a operativní cíle** se mohou změnit v průběhu procesu hodnocení dopadů s tím, jak získáváte větší vhled co do účinnosti a efektivnosti jednotlivých variant politik.

²⁴ Příloha 13 poskytuje více detailů.

Například s tím, jak pracujete na jedné variantě, můžete narazit na zápory, na které jste předtím nepomysleli. Je proto dobrou praxí definovat nové (specifické a operativní) cíle, aby se zabránilo těmto záporům. To zajišťuje, že jsou vyhodnoceny také jiné varianty co do tohoto aspektu a současně že bodové ohodnocení a srovnání variant je prováděno na základě stejného souboru kritérií.

6.4 Učiňte vaše cíle SMART

Vaše cíle by měly přímo souviset s problémem a jeho příčinami. Měly by být 'SMART' – může se stát, že nebude možné učinit cíle plně SMART, ale měli byste usilovat o splnění tolika kritérií do té míry, nakolik je to možné.

SMART-cíle by měly být:

Specifické: cíle by měly být dostatečně přesné a konkrétní, aby neotvíraly možnost k rozdílné interpretaci. Musí být chápány všemi stejně.

Měřitelné: cíle by měly definovat žádoucí budoucí stav v měřitelných ukazatelích, aby bylo možné ověřit, zda bylo cílů dosaženo či ne. Takové cíle jsou jednak kvantifikovatelné nebo založené na kombinaci popisu a bodovací škály.

Dosažitelné: pokud mají cíle a cílové úrovně ovlivňovat chování, ti, kteří mají být za ně zodpovědní, musí být schopni jich dosáhnout.

Realistické: cíle a cílové úrovně by měly být ambiciózní – stanovit cíl, který by pouze reflektoval stávající dosaženou úroveň není užitečné – ale měl by být rovněž realistické, aby těmi, kteří jsou za ně zodpovědní, byly nahlíženy jako smysluplné.

Časově závislé: cíle a cílové úrovně zůstávají neurčité, pokud nejsou vztaheny k konkrétnímu datu nebo časové lhůtě.

6.5 Propojení cílů s ostatními částmi analýzy

Cíle, které stanovujete, vytvářejí propojení mezi popisem problému a variantami politik, které identifikujete, vyhodnotíte a porovnáte.

- **Propojte cíle s popisem problému:** ujistěte se, že vaše cíle jsou přímo spojené a přiměřené problému a jeho příčinám.
- **Propojte cíle s určením variant politik:** jedná se o opakující se proces, ve kterém revidujete cíle a vymezujete variant politik jasněji. Nemůžete identifikovat varianty politik, aniž máte jasnou představu o cílech, stejně tak ale nemůžete stanovit detailní cíle, aniž byste vzali v úvahu specifika jednotlivých variant politik.
- **Provažte cíle s posouzením a srovnáním variant politik:** Kritéria, které byste měl použít při srovnání variant politik jsou úzce svázána s cíly. Tato kritéria "účinnost", "efektivita" a "konzistentnost" hrají roli již v úvodním prověřování "kandidujících" variant politik. (Pro více informací ke kritériím viz. 9.2.)
- **Provažte cíle s budoucími aktivitami monitorování a vyhodnocování:** bez jasných/srozumitelných cílů nemůžete monitorovat a vyhodnocovat zda je politika na "správné cestě". SMART cíle jsou potřebné k definici správných indikátorů. To vám na oplátku umožní monitorovat pokrok a vyhodnotit, do jaké míry jste dosáhl svých cílů.

7. JAKÉ JSOU VARIANTY POLITIK?

- **Varianty musí být zřetelně vztaheny k cílům a musí být přiměřené.**
- **Začněte rozmyšlením nad širokou, ale důvěryhodnou škálou možností.**

- Vyhněte se prezentaci pouze existujícího stavu statu quo, “extrémních” variant a preferované varianty nebo prezentaci pouze doplňujících se jednání.
- Soubor variant by měl obsahovat:
  - Základní variantu “žádné změny politiky”
  - “Žádné jednání EU” (včetně ukončení existující politiky EU)
  - Tam, kde legislativa už existuje, zvažovat varianty s lepší implementací / vymáháním, spolu s možná lepším metodickým vedením
  - Samoregulaci a spoluregulaci
  - Mezinárodní standardy, pokud existují.
- Zužte varianty jejich důkladným prověřením co do možných technických či jiných omezení, a jejich ohodnocením na pozadí kritérií účinnosti, efektivity a soudružnosti s dalšími zastřešujícími cíly politik EU.
- Vysvětlíte srozumitelně důvody pro vyloučení některých variant z další analýzy.
- Analyzujte do hloubky zbývající varianty.
- Tam, kde je to opodstatněné, rozlište varianty do dvou úrovní:
  - varianty co do obsahu zásahu
  - varianty co do typu zásahu – nařízení, směrnice, doporučení, sdělení, samo-regulace, spolu-regulace.

V hodnocení dopadů pro legislativní návrh se pokuste odhadnout a vyhodnotit ve vašich variantách zásadní pozměňovací návrhy, které mohou Rada nebo Evropský parlament předložit v rozhodovacím procesu.

7.1 Proč zvažovat alternativní řešení?

Poté, co jste stanovili cíle, se v další fázi prací na hodnocení dopadů zaměřujeme na určení, které varianty a prováděcí mechanismy nejpravděpodobněji dosáhnou těchto cílů.

Zvažování širokého souboru variant vás bude nutit přemýšlet mimo zažité rámce a také poskytne větší transparentnost. Je to cesta ukázat tvůrcům politik a zájmovým stranám, že alternativní varianty, které mohou být z jejich strany preferovány, byly s plnou vážností analyzovány a vysvětlit, proč byly v dalším průběhu prací opuštěny. Činí snazší vysvětlit logiku, která se skrývá za navrhovanými řešeními a vyhnout se nadbytečným diskusím variant, které nepomohou dosáhnout stanovených cílů.

Varianty politik musí být úzce provázány s důvody způsobujícími problém a s cíly. Měli byste stanovit vhodnou úroveň ambice pro varianty ve světle omezení, jakými jsou náklady na plnění regulace či **zvažováním přiměřenosti**. Budete také potřebovat určit odpovídající nástroje politik (právní akty, právní akty členských států, samo-regulaci, spolu-regulaci a ekonomické pobídky). Tyto nástroje mohou být pochopitelně kombinovány v jednom balíku a / nebo koordinovány s jednáním členských států. Příloha 7 poskytuje více informací pro stanovení variant.

7.2 Respektování přiměřenosti při určování variant

Princip přiměřenosti stanovuje, že jednání Společenství by nemělo jít nad rámec toho, co je nutné k uspokojivému dosažení cílů, které byly stanoveny. Je úzce svázán s principem subsidiarity pojednávaným v sekci 5.2. Jednání Společenství by mělo být co nejjednodušší a ponechat co největší možný prostor pro národní rozhodování a mělo by dále respektovat zavedená národní uspořádání a právní systémy. Nicméně, při určení variant byste měli vzít v úvahu aspekty transpozice (jako je např. stanovení přiměřené implementační lhůty) a možné překážky pro plnění (jako jsou srozumitelnost požadavků) (pro více detailů viz sekce 8.6).

Následující otázky by měly být využity k vyhodnocení přiměřenosti variant navržených v rámci posouzení dopadů. Nejsou navrženy pro odpovědi na bázi ano / ne, ale měly by být spíše vysvětleny a podpořeny kvalitativními i kvantitativními důkazy, pokud jsou dostupné.

Vyhodnocení přiměřenosti spektra variant napomůže stanovit užší seznam proveditelných variant, které budou analyzovány více do hloubky.

Využití principu přiměřenosti

Rozsah nástroje
1. Jde varianta nad rámec toho, co je nutné k dosažení cíle uspokojivým způsobem?
2. Je rozsah jednání omezen na ty aspekty, které členské státy nemohou uspokojivě dosáhnout samy a kde Unie může jednat lépe? (hraniční test)
3. Pokud iniciativa vytváří finanční nebo správní náklady pro Unii, národní vlády, regionální či místní úřady, hospodářské subjekty nebo občany, jsou tyto náklady minimalizovány a přiměřené cílům, které mají být dosaženy?
4. Ponechá jednání Společenství dostatečný možný prostor pro národní rozhodování při dosahování stanovených cílů uspokojivým způsobem?
5. Jsou při dodržování práva Společenství respektovány zavedené národní uspořádání a zvláštní podmínky uplatňované v jednotlivých členských státech?
Povaha nástroje
6. Je forma jednání Společenství (výběr nástroje) dostatečně jednoduchá a soudružná při uspokojivém dosažení cílů a účinném vynucování?
7. Je k dispozici řádné zdůvodnění výběru, nástroje – nařízení, (rámcová) směrnice, nebo alternativní metody regulace jako jsou spoluregulace nebo samo-regulace?

7.3 Jak identifikovat a podrobně přezkoumat varianty politik

Prvním krokem je široce rozmyslet a navrhnout rozsáhlý seznam možných variant, které mají naději dosáhnout navrhovaných cílů. Tento úvodní seznam variant může být zredukován prvním podrobným zkoumáním možných dopadů, který vede ke kratšímu seznamu variant, které jsou do hloubky analyzovány (viz také sekce 8.2). Během tohoto procesu byste měli mít na paměti následující skutečnosti:

- Všechny vaše varianty by měly být **realistické** – měli byste se vyhnout pasti zvažování pouze varianty “žádné nové jednání”, “preferované” varianty a “extrémní varianty”, které není důvěryhodné
- Pamatujete na zachování **otevřené mysli**. Ani pokud se jedna variant jeví jako jasný favorit, ostatní slibné varianty by neměly být rovnou zavrhnuty. Měli byste rovněž promyslet, jak se dopady této “favorizované” varianty promění, pokud se změní parametry, např. ponecháním delšího času pro dosažení cílů, nebo směřováním k méně ambicióznímu cíli. Můžete pro tyto účely použít test citlivosti (viz 5.4)
- Varianta “**žádné opatření EU**” musí být vždy zvažována jako životaschopná varianta, pouze s výjimkou případů, kdy Smlouva zakotvuje zvláštní povinnost jednat
- Tam, kde legislativa již existuje, by měly být vždy zvažovány **lepší vynucovací a implementační opatření**, možná se zlepšeným poradenstvím / metodickým vedením
- **Méně je někdy více**: opět tam, kde již legislativa existuje, může být zvažována varianta “dělat méně”. Pokud existující opatření nepřinášejí zamýšlené účinky, vytváření nového nástroje nemusí být nejlepším řešením. Zefektivnění, zjednodušení a dokonce zrušení existující legislativy může přinést lepší výsledky.
- Vždy zvažujte **alternativní přístupy ke “klasickým” formám regulace**. Promýšlejte úplnou škálu alternativních jednání dostupných Komisi. Je samo-regulace dostupnou variantou? Mohlo by být cílů dosaženo prostřednictvím dobrovolné dohody? Je informace a výchovná kampaň dostatečná? Mohlo by být cílů dosaženo zavedením nebo novelizací existující Evropské normy?

- **Mějte na paměti stávající politiky EU**, včetně těch, které členské státy stále transponují a pokud je to možné, významné návrhy, které jsou nadále projednávány v Evropském parlamentu a Radě, pokud jste je nezahrnuly v základní výchozí variantě. Měli byste vzít v potaz existující nebo plánované politiky členských států nebo mezinárodní dohody, které mohou ovlivnit dopady na variantu.
- Nesoustředte se pouze na různé právní (implementující) varianty, ale také na **obsah**. Výběr mezi směrnicí, nařízením, doporučením atd. by měl přehledně veden tím, co je potřeba učinit k dosažení cílů
- Prozkoumejte důkladně varianty, které mohou počítat s **výraznou podporou**, ale mějte vždy na paměti, že veřejná a/nebo politická podpora samotná nemůže být jediným určujícím faktorem při určení a analýze alternativních variant. Měli byste být vždy opatrní před příliš ukvapeným vyřazením variant, které nemají významnou podporu z určitého sektoru
- **Varianty by měl být “úplné” a dostatečně dobře rozvinuté**, aby vám umožňovaly je rozlišovat na základě jejich výkonu oproti kritériím efektivnosti, účinnosti a konzistence se zastřešujícími cíly EU (viz kapitola 9). Měli byste se vždy vyhnout “svazování” jednotlivých částí/pod-možností rozdílných variant do “preferované” varianty po analýze, jelikož činí obtížným vyhodnotit dopad preferované varianty jako celku oproti výchozí variantě. Pokud přijmete, měli byste provést analýzu této preferované varianty.

Cílem všech intervencí je samozřejmě poskytnout prospěch, který přesahuje možné negativní dopady. V pojmosloví analýzy přínosů a nákladů (cost-benefit analysis) to znamená, že byste měli vybrat varianty, které slibují největší prospěch.

Příloha 7 poskytuje více informací ke stanovování variant.

8. JAKÉ JSOU PRAVDĚPODOBNOU HOSPODÁŘSKÉ, SOCIÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ DOPADY?

- **Určete přímé a nepřímé environmentální, hospodářské a sociální dopady, které mohou nastat.**
- **Určete, kdo je postížen těmito dopady (včetně subjektů vně EU) a jakým způsobem.**
- **Určete, zda se vyskytují specifické dopady, které by měly být prozkoumány (základní práva, malé a střední podniky, spotřebitelé, volná soutěž, mezinárodní, národní a regionální dopady).**
- **Posudte dopady v kvalitativních, kvantitativních a peněžních termínech nebo vysvětlete v posouzení dopadům, proč není kvantifikace možná nebo přiměřená.**
- **Zvažte rizika a nejistoty ve výběru politik, včetně očekávaných modelů plnění.**

8.1 Jak přistupovat k analýze dopadů?

Ve vaší analýze dopadů byste se měli zaměřit na pravděpodobné hospodářské, sociální a environmentální dopady – jak zamýšlené, tak nezamýšlené – pro každou z variant, stejně jak na potencionální kompromisy a synergie.

Cílem této analýzy je poskytnout jasnou informaci o dopadech na varianty politik jako základu pro jejich srovnání jak na jedné straně jak navzájem, tak proti současnému stavu, a pokud je to možné pro jejich seřazení ve vztahu k jasně identifikovaným evaluačním kritériím (viz kapitola 9.3).

Při prezentaci dopadů odlišných variant politik **by hodnocení dopadů mělo vyhodnotit dopady variant politik jako čisté změny ve srovnání s variantou “žádná změna politiky”/ výchozí varianta** (viz kapitola 5.3). Měli byste prokázat, jak se každá varianta politiky odlišuje od výchozího stavu, pokud jde o jejich charakteristiky a výsledky, které by přinesly. **Čím obsáhlejší kvantifikaci můžete poskytnout, tím přesvědčivěji bude analýza jako celek působit.**

Měli byste mít na paměti, že důvěryhodnost hodnocení dopadů záleží do velké míry na poskytnutí výsledků, které jsou podloženy spolehlivými údaji a solidní analýzou, a které jsou transparentní a srozumitelné i pro laiky. Tento úkol bude normálně vyžadovat odvození ze sebraných dat, formálně prostřednictvím statistické analýzy či simulačními modly, či neformálněji čerpáním z vhodné analogie se změřenými dopady či aktivitami. Toto vyhodnocení by mělo jít za rámec okamžitých a žádoucích aspektů (přímé účinky) a vzít v úvahu nepřímé účinky, jakými jsou vedlejší účinky, sekundární účinky v jiných segmentech ekonomiky a účinky vytlačení či jiné kompenzační účinky v příslušném sektoru (sektorech).

K dispozici je rozmanitý výběr nástrojů a modelů pro hodnocení dopadů, které jsou uvedeny v příloze 11. Komise také rozvinula soubor ukazatelů k monitorování implementace Strategie udržitelného rozvoje EU²⁵. Při hodnocení dopadů je vám doporučováno využívat tyto ukazatele, pokud jsou relevantní pro váš návrh.

8.2 Tři kroky analýzy dopadů

Analýza dopadů sestává z tří hlavních kroků:

Krok 1	Identifikace hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů
Krok 2	Kvalitativní hodnocení významnějších dopadů
Krok 3	Důkladná kvalitativní a kvantitativní analýza nejvýznamnějších dopadů

Zdroje informací a dat, které budete potřebovat, se budou různit. Můžete být schopni provést kroky 1 a 2 s využitím odborných znalostí dostupných v Komisi, prověřením stávajících výzkumů, studií a hodnocení, eventuálně obohacených zaangažováním odborníků zvnějšku a s využitím výsledků konzultací se zájmovými stranami. Pro krok 3 budete pravděpodobně nuceni čerpat z informačních zdrojů uváděných v kapitole 4.

Krok 1	Identifikujte hospodářské, sociální a environmentální dopady politiky, proč se dějí a kdo je jimi postižen
---------------	---

Prvním krokem je určit ty dopady, jak uvnitř, tak vně EU, u nichž je pravděpodobnost, že nastanou jako důsledek implementace politiky. Některé z nich budou záměrné a jsou skutečně cílem politiky. Nicméně, je také nezbytné identifikovat možné nezamýšlené dopady a dopad toho, jak na sebe mohou varianty vzájemně působit.

Tabulka 1 až 3 poskytuje užitečný základ, na němž lze prověřit varianty na pozadí možných hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů.²⁶ **Některé otázky se dotýkají také záležitosti souladu s Chartou základních práv.** Tyto jsou otázky navrženy tak, aby pomohly rozvinout vaši analýzu a neměly by být zodpovězeny jednoduše “ano” nebo “ne”. Můžete pochopitelně identifikovat další otázky, které jsou relevantní k vaší oblasti. Tento přístup by měl vyústit do **uceleného obrazu** potencionálních dopadů varianty politiky.

²⁵ SEC(2005) 161 konečné znění.

²⁶ NÁSTROJE posouzení dopadů 'Inventář dopadů' může být pro tyto účely rovněž užitečný <http://iatools.jrc.ec.europa.eu>.

Měli byste vždy identifikovat, kdo je ovlivněn dopady a kdy. Varianty, které by byly prospěšné pro společnost jako celek, mohou mít pozitivní a negativní dopady, které jsou rozprostřeny nerovnoměrně napříč společnostmi a v čase. Měli byste zvážit dva odlišné **typy distribučních dopadů**:

- **Dopady na odlišné sociální a ekonomické skupiny:** identifikování “vítězů” a “poražených” může napomoci odhadnout překážky navrhovaného jednání a mohou poukázat na potřebu změnit její záměr nebo zavést opatření na zmírnění negativních dopadů. Například návrh může být prospěšný pro spotřebitele, ale může přinášet náklady, které dopadnou především na podnikatele/podniky. Mohou zde být distribuční účinky dokonce uvnitř dané skupiny (tj. např. mezi MSP a většími podniky, mezi těmi, co vstupují na trh a stávajícími společnostmi na trhu, mezi nízkopříjmovými domácnostmi a domácnostmi s vysokými příjmy apod.). Konečně dopady se mohou lišit mezi členskými státy nebo regiony (viz sekce 8.3).
- **Dopady na existující nerovnosti:** měli byste například porovnat regionální dopady či dopady na rovnost pohlaví a dopady na zranitelné skupiny navrhovaného jednání, aby byla patrná pravděpodobnost, zda stávající nerovnosti zůstanou nezměněny, zda se zhorší, či napomohou jejímu snížení. Toto není jednoduchá záležitost: například odlišnosti mezi způsobem života mužů a žen mohou znamenat, že návrh, který se jeví neutrální co do genderové rovnosti, bude mít v praxi odlišné dopady na muže a ženy.

Tabulka 1: Hospodářské dopady

HOSPODÁŘSKÉ DOPADY	KLÍČOVÉ OTÁZKY
Fungování vnitřního trhu a volná soutěž	<ul style="list-style-type: none"> • Jaké dopady (pozitivní nebo negativní) má varianta na volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a pracovníků? • Povede k redukci volby spotřebitelů, vyšším cenám z důvodu menší soutěže, vytvoření bariér pro nové dodavatele a poskytovatele služeb, usnadnění protisoutěžního jednání či vznik monopolů, fragmentaci trhu apod.?
Konkurenceschopnost, obchod a investiční toky	<ul style="list-style-type: none"> • Jaké dopady má varianta na globální konkurenční postavení firem v EU? Má dopady na produktivitu? • Jaké dopady má varianta na obchodní bariéry? • Způsobí přeshraniční investice (včetně přemístění hospodářských aktivit)?
Operativní náklady a chování malých a středních podniků	<ul style="list-style-type: none"> • Uloží dodatečné náklady na přizpůsobení, plnění či transakční náklady pro podniky? • Jak varianta ovlivní náklady či dostupnost zásadních vstupů (suroviny, stroje, práce, energie, atd.) • Ovlivní to přístup k financím? • Bude mít dopady na investiční cyklus? • Bude znamenat stažení určitých výrobků z trhu. Je obchodování výrobků omezeno nebo zakázáno? • Bude mít za následek přísnější regulaci chování konkrétních podniků? • Povede k zakládání nových podniků či ukončení podnikání? • Je s některými produkty nebo podniky nakládáno jiným způsobem než ostatními ve srovnatelné situaci?
Administrativní zátěž na podniky	<ul style="list-style-type: none"> • Ovlivňuje povahu informační povinnosti ukládané na podnikatele (např. typ vyžadované informace, četnost reportování, složitost procesu podávání)? • Jaký je dopad této zátěže zvláště pro malé a střední podniky?
Orgány veřejné správy	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta rozpočtové následky pro orgány veřejné správy na různých úrovních vlády (národní, regionální a místní), jak okamžité, tak v dlouhodobém horizontu? • Přináší dodatečné vládní administrativní zátěž? • Vyžaduje varianta vytvoření nového nebo restrukturalizaci stávajícího orgánu veřejné správy?
Vlastnická práva	<ul style="list-style-type: none"> • Jsou ovlivněna vlastnická práva (k pozemkům, movitým věcem, hmotnému i nehmotnému majetku)? Je omezeno pořízení, prodej nebo užívání

HOSPODÁŘSKÉ DOPADY	KLÍČOVÉ OTÁZKY
	<ul style="list-style-type: none"> vlastnických práv? • Nebo nastane úplná ztráta vlastnictví?
Inovace a výzkum	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuluje varianta nebo brzdí výzkum a rozvoj? • Usnadňuje zavedení a rozšíření nových produkčních metod, technologií a výrobků? • Ovlivňuje práva k duševnímu vlastnictví (patenty, ochranné známky, copyright, jiná know-how práva)? • Podporuje nebo omezuje akademický a průmyslový výzkum?? • Podporuje větší produktivitu/efektivní využívání zdrojů?
Spotřebitelé a domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Ovlivňuje varianta ceny, které spotřebitelé platí? • Má dopady na schopnosti spotřebitelů mít prospěch z vnitřního trhu? • Má dopady na kvalitu a dostupnost zboží / služeb, které nakupují, na volbu spotřebitelů a jejich důvěru? (srovnej zvláště s neexistujícími či neúplnými trhy – viz Příloha 8) • Ovlivňuje informovanost spotřebitelů a jejich ochranu? • Má významné důsledky pro finanční situaci jednotlivců / domácností, jak v okamžitém, tak v dlouhodobém horizontu? • Ovlivní ekonomickou ochranu rodiny a dětí?
Specifické region a sektory	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta významné vlivy na určité sektory? • Bude mít specifický dopad na určité regiony, například pokud jde o vytvoření nebo ztrátu pracovních míst? • Je zde byt' jediný členský stát, region nebo sektor, který je neúměrně postižen (tzv. vnější dopad)?
Třetí země a mezinárodní vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Jak varianta ovlivňuje obchodu a investiční toky mezi EU a třetími zeměmi? Jak ovlivňuje obchodní politiku EU a její mezinárodní závazky, včetně v rámci Světové obchodní organizace? • Ovlivňuje varianta specifické skupiny (zahraniční a domácí podniky a spotřebitele) a pokud ano, jakým způsobem? • Dotýká se varianta oblastí, ve které existují mezinárodní standardy, společné regulační přístupy a mezinárodní regulační dialogy? • Ovlivňuje zahraniční politiku EU a rozvojovou politiku EU/ES? • Jaké jsou dopady na třetí země, se kterými má EU preferenční obchodní dohody? • Ovlivňuje rozvojové země v různém stádiu rozvoje (nejméně rozvinuté země a ostatní nízko-příjmové a středně příjmové země) rozdílným způsobem? • Ukládá varianta náklady na přizpůsobení na rozvojové země? • Ovlivňuje varianta zboží a služby, které jsou produkovány a spotřebovávány rozvojovými zeměmi?
Makroekonomické prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta celkové důsledky pro ekonomický růst a zaměstnanost? • Jak přispívá varianta ke zlepšení podmínek pro investice a správné fungování trhů? • Má varianta přímé dopady na makro-ekonomickou stabilitu?

Tabulka 2: Sociální dopady

SOCIÁLNÍ DOPADY	KLÍČOVÉ OTÁZKY
Zaměstnanost a pracovní trhy	<ul style="list-style-type: none"> • Usnadňuje varianta tvorbu nových pracovních míst? • Vede přímo či nepřímo ke ztrátě pracovních míst? • Má specifické negativní důsledky pro určité profese, skupiny pracovníků nebo samostatně výdělečně činných osob? • Ovlivňuje určité věkové skupiny? • Ovlivňuje poptávku po pracovní síle? • Má dopad na fungování pracovního trhu?

SOCIÁLNÍ DOPADY	KLÍČOVÉ OTÁZKY
Standardy a kvality týkající se kvality	<ul style="list-style-type: none"> • Má dopad na usmíření mezi soukromým, rodinným a profesním životem? • Má varianta dopad na kvalitu zaměstnání? • Ovlivňuje vazba přístup zaměstnanců či uchazečů o zaměstnání k profesnímu či celoživotnímu vzdělávání • Ovlivní zdraví, bezpečnost a důstojnost pracovníků? • Ovlivňuje varianta přímo nebo nepřímo existující práva a závazky pracovníků, zvláště co se týče informací a konzultací v rámci jejich podniků a ochrany proti propouštění? • Ovlivňuje ochranu mladých lidí v práci? • Ovlivňuje přímo či nepřímo existující práva a závazky zaměstnanců? • Přináší minimální standardy zaměstnanosti v celé EU? • Uspodňuje nebo omezuje varianta restrukturalizaci, přizpůsobení změně a využití technologických inovací na pracovišti?
Sociální začleňování a ochrana určitých skupin	<ul style="list-style-type: none"> • Ovlivňuje varianta přístup na pracovní trh nebo přechody na /z pracovního trhu? • Vede přímo či nepřímo k větší rovnosti nebo nerovnosti? • Ovlivňuje rovný přístup k službám a zboží? • Ovlivňuje přístup k umístění služeb nebo ke službám obecného ekonomického zájmu? • Činí varianta veřejnost informovanější o určité záležitosti? • Ovlivňuje varianta specifické skupiny jednotlivců (např. nejvíce zranitelné nebo nejvíce ohrožené rizikem chudoby, děti, ženy, přestárlé, nemožící, nezaměstnané nebo etnické, jazykové a náboženské menšiny, uchazeče o azyl), firmy nebo další organizace (například církve) nebo lokality více než ostatní? • Ovlivňuje varianta významně občany třetích zemí?
Rovnost pohlaví, rovné zacházení a příležitosti a diskriminace	<ul style="list-style-type: none"> • Ovlivňuje varianta princip ne-diskriminace, rovného zacházení a rovných příležitostí pro všechny? • Má varianta rozdílné dopady na ženy a muže? • Podporuje varianta rovnost mezi ženami a muži? • Má varianta za následek jakékoliv jiné zacházení se skupinami či jednotlivci na bázi pohlaví, rasového či etnického původu, náboženství nebo vyznání, postižení, věku nebo sexuální orientace? Nebo mohli by vest k nepřímé diskriminaci?
Jednotlivci, soukromý a rodinný život, osobní data	<ul style="list-style-type: none"> • Ukládá varianta dodatečné administrativní požadavky na jednotlivce nebo zvyšuje administrativní náročnost? • Ovlivňuje varianta soukromí jednotlivců (včetně jejich domovů a komunikaci)? • Ovlivňuje právo jednotlivců na svobodu? • Ovlivňuje jejich právo k volnému pohybu uvnitř EU? • Ovlivňuje rodinný život nebo právní, hospodářskou nebo sociální ochranu rodiny • Ovlivňuje práva dětí? • Zahrnuje varianta zpracování osobních dat nebo práva dotčených jednotlivců přístupu k osobním údajům?
Vládnutí, účast, dobrá správa, přístup ke spravedlnosti, media, etika	<ul style="list-style-type: none"> • Ovlivňuje varianta zapojení zájmových stran v záležitostech vládnutí, jak je stanoveno ve Smlouvě a novém přístupu k vládnutí? • Je se všemi aktéry a zájmovými stranami nakládáno na stejné úrovni, s patřičným ohledem na jejich rozmanitost? Má varianta dopad na kulturní a jazykovou rozmanitost? • Ovlivňuje autonomii sociálních partnerů v oblastech, pro které jsou příslušné? Ovlivňuje například právo kolektivního vyjednávání na jakékoliv úrovni nebo práva na kolektivní akci? Ovlivňuje implementace navržených opatření veřejné instituce a úřady, například co se týče odpovědností? • Ovlivní varianta práva jednotlivců a vztahy s veřejnou správou? • Ovlivňuje přístup jednotlivců k právní ochraně? • Předvídá právo na účinný prostředek nápravy před soudem? • Činí varianta veřejnost informovanější o konkrétním problému? Má vliv na přístup veřejnosti k informacím? • Ovlivňuje varianta politické strany nebo občanské organizace? • Ovlivňuje varianta media, pluralitu médií a svobodu vyjadřování? • Vznáší varianta (bio) etické otázky (klonování, využití lidského těla či jeho částí za účelem zisku, genetický výzkum/testování, využívání genetických informací)?

SOCIÁLNÍ DOPADY	KLÍČOVÉ OTÁZKY
Veřejné zdraví a bezpečnost	<ul style="list-style-type: none"> Ovlivňuje varianta zdraví a bezpečnost jednotlivců/populace, včetně délky života, úmrtnosti a nemocností, prostřednictvím dopadů na společensko-hospodářské prostředí (pracovní prostředí, příjmy, vzdělání, povolání, výživu)? Zvyšuje nebo snižuje varianta pravděpodobnost zdravotních rizik z důvodu sloučenin škodlivých pro životní prostředí? Ovlivňuje zdraví z důvodu změn v množství hluku, ovzduší, vody či kvality půdy? Ovlivní zdraví z důvodu změn ve využití energie a/nebo nakládání s odpady? Ovlivňuje varianta faktory životního stylu zdraví, jakými jsou stravování, fyzická aktivita nebo užívání tabáku, alkoholu nebo drog? Existují specifické účinky na určité rizikové skupiny (dané věkem, pohlavím, postižením, sociálními skupinami, mobilitou, regionem apod.)?
Kriminalita, terorismus a bezpečnost	<ul style="list-style-type: none"> Má varianta účinky na bezpečnost, kriminalitu nebo terorismus? Ovlivňuje varianta šanci kriminálních na odhalení jeho/jejich jejich potencionálních zisků z trestné činnosti? Zvyšuje varianta zvýšení počtu trestných činů? Ovlivňuje kapacitu vymáhání práva? Má dopad na bezpečnostní zájmy? Bude mít dopad na právo na svobodu a bezpečnost, právo na spravedlivý proces a právo na obhajobu? Ovlivňuje práva obětí kriminální činnosti a svědků?
Přístup k a účinky na sociální ochranu, zdraví a vzdělávací systém?	<ul style="list-style-type: none"> Má varianta dopad na služby pokud jde o kvalitu a jejich přístup pro všechny? Má účinek na vzdělávání a mobilitu pracovníků (zdraví, vzdělání, atd.)? Má varianta možnost ovlivnit přístup jednotlivců k veřejnému/soukromému vzdělávání nebo profesnímu a celoživotnímu vzdělávání? Ovlivňuje přeshraniční poskytování služeb, postoupení přes hranice a spolupráci v příhraničních regionech? Má varianta možnost ovlivnit financování/organizaci / přístup k sociálním, zdravotnickým a pečovatelským službám? Má vliv na university a akademické svobody / samosprávu?
Kultura	<ul style="list-style-type: none"> Má varianta dopad na zachování kulturního dědictví? Má varianta dopad na kulturní rozmanitost? Má návrh dopad na účast občanů na kulturních akcích a jejich přístup ke kulturním zdrojům?
Sociální dopady ve třetích zemích	<ul style="list-style-type: none"> Má varianta sociální dopady na třetí země, které by byly relevantní pro zastřešující politiky EU, jako je rozvojová politika? Ovlivňuje mezinárodní povinnosti a závazky EU vyplývající z Dohody o partnerství a rozvojových cílech millenia mezi ACP-ES? Zvyšuje chudobu v rozvojových zemích anebo má dopad on příjmy nejchudší populace?

Tabulka 3: Environmentální dopady

ENVIRONMENTÁLNÍ DOPADY	KLÍČOVÉ OTÁZKY
Klima	<ul style="list-style-type: none"> Má varianta vliv na emise skleníkových plynů (např. oxid uhličitý, metan apod.) do atmosféry? Má varianta vliv na emise látek poškozujících ozonovou vrstvu (CFC, HCFC)? Má varianta vliv na naši schopnost přizpůsobit se klimatickým změnám?
Doprava a využití energie	<ul style="list-style-type: none"> Zvýší nebo sníží varianta požadavky a spotřebu energií a paliv? Má varianta vliv na energetickou náročnost hospodářství? Má varianta vliv na palivový mix (mezi uhlím, plynem, jadernou energií a obnovitelnými zdroji) používaných v produkci energie? Zvýší nebo sníží poptávku po dopravě (osobní nebo nákladní), nebo ovlivňuje její různorodost? Zvyšuje nebo snižuje emise vozidel?
Kvalita ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> Má varianta vliv na emise na kyselá, eutrofizující, fotochemické či škodlivé látky znečišťující ovzduší, které mohou ovlivnit lidské zdraví, poškozují úrodu nebo

ENVIRONMENTÁLNÍ DOPADY	KLIČOVÉ OTÁZKY
	budovy nebo vést ke zhoršení životního prostředí (půdy či řeky apod.)?
Biodiversita, flora, fauna a krajina	<ul style="list-style-type: none"> • Snižuje varianta počet druhů/odrůd/ras v oblasti (tj. Snížení biologické různorodosti) nebo zvýší rozsah druhů (např. podporou ochrany)? • Má vliv na chráněné či ohrožené druhy nebo jejich zvyky v ekologicky citlivých oblastech? • Rozděluje krajinu na menší území nebo jiným způsobem ovlivňuje migrační trasy, ekologické koridory nebo nárazníkové zóny? • Má varianta vliv na scénickou hodnotu chráněné krajiny?
Kvalita vody a její zdroje	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšuje nebo snižuje varianta kvalitu a objem sladkých a podzemních vod? • Zvyšuje nebo snižuje kvalitu voda v pobřežních a mořských oblastech (např. vypouštěním odpadních vod, živin, olejů, těžkých kovů a dalších znečišťujících látek)? • Má vliv na zdroje pitné vody?
Kvalita půdy a zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta vliv na kyselost, kontaminaci nebo slanost půdy, míru eroze půdy? Vede ke ztrátě dostupné půdy (např. prostřednictvím stavebních nebo konstrukčních prací) nebo zvyšuje objem dostupné využitelné půdy (např. prostřednictvím dekontaminace půdy)?
Využití půdy	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta vliv na přeměnu nových pozemků ("zelené louky") do jejich prvního využití? • Ovlivňuje půdu určenou jako citlivou z ekologických důvodů? Vede ke změně ve využití půdy (např. propast mezi venkovským a městským, nebo změna v typu zemědělství)?
Obnovitelné a neobnovitelné zdroje	<ul style="list-style-type: none"> • Ovlivňuje varianta využití obnovitelných zdrojů (ryb apod.) a vede k takovému využití, které je rychlejší než přirozená obnova? • Snižuje nebo zvyšuje využití neobnovitelných zdrojů (podzemní vody, minerály apod.)?
Environmentální důsledky pro firmy a spotřebitele	<ul style="list-style-type: none"> • Vede varianta k trvaleji udržitelné výrobě a spotřebě? • Mění varianta relativní ceny ekologicky šetrných i nešetrných produktů? • Podporuje nebo omezuje varianta ekologicky šetrné či nešetrné zboží a služby prostřednictvím změn v pravidlech kapitálových investic, úvěrů, pojišťovacích služeb apod.? • Povede k podnikání, které je více nebo méně znečišťující prostřednictvím změn ve způsobu, kterým působí?
Produkce a vznik odpadů/ recyklace	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta vliv na produkci odpadů (pevné, městské, zemědělské, průmyslové, hornické, radioaktivní a toxické odpady) a způsob, jak je s odpadem nakládáno, jak je odstraňován nebo recyklován?
Pravděpodobnost či rozsah rizik pro životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta vliv na pravděpodobnost nebo nebo prevenci proti požárům, explozím, haváriím, nehodám a náhodným únikům? • Ovlivňuje riziko neoprávněného nebo neúmyslného šíření ekologicky cizích nebo geneticky modifikovaných organismů
Dobré životní podmínky pro zvířata	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta vliv na zdraví zvířat? • Ovlivňuje varianta životní podmínky zvířat (např. humánní zacházení se zvířaty)? • Má varianta vliv na bezpečnost potravin a krmiv?
Mezinárodní dopady na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Má varianta vliv na životní prostředí v třetích zemích, které by byly relevantní pro zastřešující politiky EU, jako jsou rozvojové politiky?

Krok 2	Identifikace dalších důležitých dopadů
---------------	---

Vyhodnocení dopadů je v tomto kroku obecně kvalitativní. Při tomto přístupu byste měli:

- identifikovat oblasti, ve kterých jsou navrhovaná jednání zamýšlena za účelem vytváření výhod, stejně tak jako oblasti, kde to může vést k přímým nákladům či nezamýšleným negativním dopadům
- přiřadit pravděpodobnosti (např. nízkou, střední nebo vysokou pravděpodobnost), že dopad nastane (nebo naopak rizika, že dopad nenastane). To může být provedeno

stanovením předpokladů o faktorech, které mohou ovlivnit pravděpodobnost, že dopady nastanou, ale které jsou mimo kontrolu těch, kteří řídí zásah

- posuďte a odhadněte velikost každého dopadu (poskytnutím rozumných rozsahů). To může být provedeno zvážením vlivu intervence chování adresátů tváří v tvář socio-ekonomickým a environmentálním souvislostem, ve kterých se zásah odehrává. Zeptejte se sami sebe, zda by některé dopady mohly být nevratné (viz. také Příloha 12 k zásadě předběžné opatrnosti).
- Posuďte důležitost dopadů na základě dvou předcházejících prvků (např. od nízké pravděpodobnosti / nízkého rozsahu k vysoké pravděpodobnosti/ vysokým dopadům).

Kauzální model popsany v příloze 11.2 poskytuje základ, na kterém můžete určit hlavní hnací a příčinné vztahy podporující dopady, které jste identifikovali.

Při identifikaci dopadů byste měli mít na paměti následující body:

- zvažte jak krátkodobé, tak dlouhodobé dopady – je často jednodušší identifikovat krátkodobé účinky, ale to neznamená, že jsou důležitější
- nepřehlédněte dopady, které nelze snadno vyjádřit v kvantitativních nebo monetárních hlediscích
- pamatujte, že odlišné faktory, které ovlivňují dopady, také na sebe působí
- berte v úvahu, jak mohou být dopady návrhu ovlivněny implementací jiných návrhů, zvláště pokud je návrh součástí “balíku”
- zvažujte dopady v souvislosti s cíly Smlouvy a zastřešujícími cíly politik EU, jako jsou ochrana základních práv, podpora trvale udržitelného rozvoje, dosažení cílů Lisabonské strategie a energetické strategie EU.

Jedním ze způsobů prezentace tohoto druhu hodnocení je vytvoření matice dopadů. To zahrnuje následujících pět úkolů:

- Rozložte varianty politik na jejich základní jednání (řádky matice)
- Identifikujte hlavní typy či kategorie dopadů (sloupce matice), uspořádané podle časového horizontu, kde je to možné
- Uveďte v každé buňce pravděpodobnosti dopadů (jisté, pravděpodobné, nepravděpodobné)
- Uveďte v každé buňce, zda je dopad očekáván jako pozitivní nebo negativní, nebo nejistý. Kde je pozitivní nebo negativní, může být rovněž uveden rozsah
- Uveďte v každé buňce adresáty (či dotčenou populaci), časový rámeček, ve kterém je možné dopady očekávat.
-

Krok 3	Hlubková analýza nejvýznamnějších dopadů
---------------	---

Při stavění na strukturované kvalitativní analýze v kroku 2 by dále hloubkové analýzy měly být prováděny k získání kvantitativní / peněžních odhadů výhod a nákladů. To může mít řadu podobu:

- Hlubková analýza očekávaných dopadů v průběhu času, která zpravidla vyžaduje přístup založený na případové studii / scénářovém přístupu. Takový typ analýzy může být prováděn samostatně, ačkoliv ve skutečnosti je obecně používán ve spojení s kvantitativní analýzou dopadů.
- Kvantitativní odhady dopadů: dopady jsou odhadnuty za využití kvantitativních metod, které se pohybují od jednoduchých extrapolací – založených například na dříve odvozených koeficientech (např. jednotky CO₂ na jednotku průmyslové činnosti) – přes statistické odvození na základě podobných dopadů a výskytu jinde (např. hodnocení dopadů provedené v členských státech a jiných zemích) až po plně rozvinuté kvantitativní

modelování. V podstatě je cílem porozumět rozsahu dopadů varianty politiky a odhadnout náklady a přínosy v peněžní podobě tam, kde je to proveditelné. Přílohy 9 a 11 poskytují poradenství jak provádět kvantitativní analýzu a vykládá některá důležitá pravidla pro ekonomické analýzy.²⁷

- Pokud není kvantifikace / monetarizace proveditelná, vysvětlete proč.

8.3 Hodnocení specifických aspektů hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů

Tento oddíl poskytuje shrnutí dalších pokynů, které byly vyvinuty pro hodnocení specifických nebo sektorových aspektů ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů. Tato informace je úplněji prezentována v přílohách 8, 9 a 10.

Dopady na základní práva: všechny návrhy Komise musí být slučitelné s Chartou základních práv EU a Komise se rozhodla, že hodnocení dopadů musí vzít v úvahu dopady iniciativ na základní práva, jak jsou uvedeny v Chartě.²⁸ Tyto dopady by měly být plně identifikovány a kvalitativně vyhodnoceny. Úplný seznam základních práv je uveden v příloze 8.1 a napomůže identifikovat, kde mohou mít vaše politiky dopad. Jelikož základní práva jsou z povahy věcí horizontální, mohou být relevantní v každém ze tří pilířů hodnocení dopadů – ekonomickém, sociálním a environmentálním – jak je uvedeno v otázkách v tabulkách 1 až 3. Některá základní práva jsou absolutní a nemohou být omezena nebo podléhat výjimkám; jiná mohou být pouze omezena nebo odchýlena od předmětu při prokázání nutnosti a poté přiměřenosti. Tato analýza dopadů bude dokončena právním ověřením souladu s Chartou, která je prováděna, když je příslušný návrh připravován.

Sociální dopady: Sada nástrojů je dostupná na webové stránce GŘ PRO ZAMĚSTNANOST²⁹, která poskytuje poradenství k potencionálním dopadům v oblastech:

- (1) Zaměstnanosti a pracovního trhu
- (2) Standardů a práva vztahujícího se ke kvalitě zaměstnání
- (3) Sociálního začleňování a ochrany určitých skupin
- (4) Kvalita pohlaví, rovného zacházení a příležitostí, nediskriminace
- (5) Přístupu a účinkům na sociální ochranu, zdraví a vzdělávací systémy
- (6) Veřejného zdraví³⁰ a bezpečnosti

Je poskytován přehled statistik a dostupných informací, jak interních Komise, tak externích, stejně jako přehled dostupných modelů a nejrelevantnějších posledních studií. Pro každou ze zvolených oblastí je rovněž popsána politika EU a právního rámce a hlavní potencionální účinky pro jejich prozkoumání. Příloha 8.2 poskytne další pokyny k tomu, jak vyhodnotit dopady o počtu a kvalitě pracovních míst.

Navrhované varianty politik mohou mít často odlišné dopady na určité společenské skupiny, u kterých mohou ovlivnit jejich příjmy a kvalitu života. Výsledkem může být, že více lidí bude odsouzeno k chudobě či budou nahlížet své příležitosti plnohodnotně se zapojit do společnosti jako negativně ovlivněné. Otázky v Tabulce 2 (sociální dopady) předcházející části "Sociální začleňování a ochrana určitých skupin" může být využita pro první identifikaci takových skupin. V takovýchto případech je podstatné začlenit relevantní organizaci a

²⁷ Z důvodu srovnání je doporučeno aplikovat standardní diskontní sazbu 4% (viz Příloha 11.6) For reasons of comparability it is recommended to apply the standard discount rate of 4% (see Annex 11.6)

²⁸ KOM(2005)172.

²⁹ http://ec.europa.eu/employment_social/evaluation/guidance_en.html

³⁰ To assess impacts on health/health systems the following tool available via DG SANCO website can be useful: http://ec.europa.eu/health/ph_projects/2001/monitoring/fp_monitoring_2001_a6_frep_11_en.pdf

nevládní organizace do vašeho konzultačního úsilí s ohledem na to navrhnout nápravná řešení nebo alternativní přístupy. Oddělení 03 GŘ ZAMĚSTNANOST vám pomůže identifikovat důležité kontakty.

Dopady na malé a střední podniky (MSP): Vzhledem k jejich velikosti a omezeným zdrojům mohou být MSP ovlivněny náklady a regulací mnohem více než velcí hráči. Současně přínosy regulace mají sklon být rovnoměrněji rozloženy na podniky různé velikosti. MSP mohou mít omezený rozsah schopnosti využívat úspor z rozsahu. MSP obecně mají těžší přístup ke kapitálu výsledkem, čehož výsledkem je, že náklady na kapitál jsou pro ně často vyšší než pro větší podniky.

Komise se v aktu **“Zelená pro malé a střední podniky” (Small Business Act)** zavázala k provádění principu **“mysli nejdříve na male”** při přípravě politik, vyhodnocovat dopady připravované legislativy a správních iniciativ na MSP (test MSP) a brát v úvahu výsledky této analýzy při přípravě návrhů.³¹ Tento přístup by se měl odrážet v každém z analytických kroků posouzení dopadů.

Hodnocení dopadů by mělo analyzovat, zda jsou MSP nepřiměřeně ovlivněny nebo znevýhodněny ve srovnání s velkými podniky a pokud ano, tak by varianty měly pokrýt alternativní mechanismy a pružné přístupy, které mohou napomoci MSP se přizpůsobit. Příloha 8.4 poskytuje další pokyny na vyhodnocení dopadů na MSP a o možných zmírňujících opatřeních. Oddělení E.4 GŘ pro podniky a průmysl poskytne poradenství a podporu ke všem otázkám týkajícím se dopadů na MSP.

Dopady na hospodářskou soutěž na vnitřním trhu:³² Varianty mohou mít vliv na hospodářskou soutěž a proto, abyste je podrobili zkoumání pro identifikaci možných negativních dopadů, byste měli začít zejména určením, zda obsahují:

- Pravidla pro liberalizaci (původně monopolních síťových odvětví jako je elektřina, telekomunikace, poštovní služby, veřejná doprava apod.) a opatření na vnitřním trhu
- Opatření zvyšující či snižující překážky pro vstup či výstup, které činí pro firmy obtížnější či jednodušší vstup či opuštění trhu
- Pravidla zavádějící zvláštní obchodní práva (např. práva na duševní vlastnictví) nebo vyjímající určité činnosti z uplatnění pravidel hospodářské soutěže
- Odvětvové předpisy sledující cíle hospodářských, environmentálních nebo regionálních politik
- Obecná pravidla (např. právo obchodních společností) řídící hospodářskou činnost
- Pokud ano, měli byste vyhodnotit, zda varianta obsahuje pravidla, která:
  - Vyjímají trh/сектор z pravidel hospodářské soutěže, tudíž vytvářejí / posilují monopol (např. oblast obrany nebo některé zemědělské produkty)
  - Zasahují do způsobu, jakým firmy obchodují nebo oceňují výrobky/služby, omezují nebo vyhrazují distribuci pro určité kanály / zprostředkovatele, tudíž snižují volbu spotřebitelů nebo vytvářejí bariéry pro nové poskytovatele (např. omezeními v oblasti reklamy a marketingu, pravidly o cenách a standardech kvality)
  - Usnadňují nebo nutí společnosti učinit dohody o cenách nebo rozdělit si zákazníky/trhy, tudíž, které ženou nahoru spotřebitelské ceny nebo snižují inovační činnosti? (např. některé organizace trhu pro zemědělské výrobky)

---

³¹ Viz KOM(2008) 394 “Zelená pro malé a střední podniky v Evropě”. Konzultujte také zprávu expertní skupiny “Modely na snížení nepřiměřené regulatorní zátěže pro MSP” (http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/regmod/index.htm).

³² Pro zvážení dopadů na soutěž konzultujte příručku GŘ COMP dostupné na webové stránce EUROPA <http://ec.europa.eu/comm/competition/publications/advocacy>

- Omezují přístup ke zdrojům (jako jsou suroviny, půda, práva na duševní vlastnictví - IPR know how nebo výrobní technologie) na koncentrovaných trzích, tudíž vylučující nebo oddalující vstup na trh alternativním produktům/službám) např. v nových médiích, sektorech výpočetní techniky nebo ve farmaceutickém sektoru)
- Zvýhodňují zavedené společnosti na úkor nově vstupujících, což zmírňuje prospěšné účinky liberalizace (např. zbavují spotřebitele prospěchu v podobě zvýšené možnosti volby nebo konkurenčnějších cen v telekomunikacích, energetice či sektoru dopravy).

Dopady na spotřebitele: Tyto dopady by měly být identifikovány a dle možností kvantifikovány. Příručka je dostupná na webové stránce GŘ SANCO³³. Příloha 8.3 poskytuje dodatečné poradenství, jakým způsobem vzít v potaz dopady na spotřebitele.

Vnější dopady na dopravu: Příručka s dostupnými odhady a metodologiemi a vyhodnocení dopadů hluku, znečištění vzduchu, emisí CO² a nehod při dopravních aktivitách je dostupná na stránce GŘ TREN.³⁴

Dopady na národní a regionální úrovni: i když hodnocení dopadů zpravidla zkoumá problémy, které lze řešit činností na úrovni EU, problém může mít zvláštní význam pro určité členské státy, skupiny členských států (jako jsou nové či menší členské státy, středomořské nebo skandinávské státy), nebo regiony. Varianty, které budete rozvíjet k řešení problému, mohou také ovlivnit odlišné části EU rozdílným způsobem a měli byste tudíž zvážit dopady ve vztahu k cílům Smluv, jakým je konvergence. Může být užitečné představit údaje na řadě členských států, např. čtyř nebo pěti rozdílných členských států pokud jde o nové či staré, malé a rozlehlé a severské a jižanské.

Posouzení dopadů by měl vzít tyto rozčleněné účinky v úvahu. Varianty politik by měly být vyhodnoceny co do možnosti, že dopady mohou být rozšířeny nerovnoměrně. Pokud jeden jediný členský stát nebo region je nerovnoměrně ovlivněn (tzv. vnější efekt), mělo by to být uvedeno. Tam, kde se takové rozdíly jeví být významnými, měly by být analyzovány, jelikož mohou být důvodem k přijetí iniciativy, která bude spočívat např. v nabídce ulevujících nebo přechodných ustanovení pro „vnější“ subjekt. To může v některých případech zdůvodnit hlubší kvantifikaci a peněžní vyjádření nákladů a přínosů pro specifické regiony.³⁵

Pokud potřebujete dodatečné informace o dopadech, měli byste zorganizovat cílené konzultace pro zainteresované a zúčastněné strany v těchto regionech. Výbor regionů může být schopen v těchto případech pomoci.

Mezinárodní dopady: Každé hodnocení dopadů by mělo stanovit, zda navržená varianta politiky má dopad na vztahy s třetími zeměmi. Zvláště by se měly zabývat:

- Konkurenceschopností evropských podniků – měli byste analyzovat dopady politiky, abyste viděli, jak mohou být cíle dosaženy tak, aby bylo možné se zcela vyhnout nebo minimalizovat potencionální negativní dopady na evropskou konkurenceschopnost. To by mělo zahrnovat analýzu obdobné legislativy, která je v platnosti u hlavních obchodních partnerů EU
- Obchodními vazbami s třetími zeměmi – některé politiky mohou ovlivnit obchod či investiční toky mezi EU a třetími zeměmi; posouzení dopadů by měla analyzovat, jak jsou různé skupiny (zahraniční a domácí podnikatelé a spotřebitelé) ovlivněni a napomoci najít varianty, které nevytvářejí nadbytečné bariéry
- Dopady na závazky ve Světové obchodní společnosti (WTO) – mělo by být analyzováno, jaký dopad každá navrhovaná varianta politiky má na mezinárodní závazky ES v rámci

³³V případech, kdy se očekává, že návrh bude mít podstatné dopady na blahobyt spotřebitelů, nebo pokud je odůvodnění politiky založeno na újmě působené spotřebitelům, může být využita následující příručka: http://ec.europa.eu/consumers/strategy/facts_studies_en.htm?update16jan

³⁴http://ec.europa.eu/transport/costs/handbook/index_en.htm

³⁵ DG REGIO C.3 může poskytnout přístup do svých regionálních databází a služby Geografického Informačního Systému (GIS), stejně jako kontakt s Evropskou observatoří územního plánování (ESPON), který provádí výzkum o územních dopadech politik EU.

Dohod WTO; posouzení dopadů by mělo vyhodnotit, zda varianty politik se dotýkají oblastí, ve které existují mezinárodní standard

- Dopady na rozvíjející se země – iniciativy, které mohou ovlivnit rozvíjející se země, by měly být analyzovány pro svou konzistentnost s cíly rozvojové politiky EU. To zahrnuje analýzu následků (přesahů) v delším časovém horizontu v oblastech, jako jsou hospodářská, sociální, bezpečnostní politika či politika ochrany životního prostředí.³⁶

Měli byste již ve fázi definice problému identifikovat, zda je potřeba analyzovat mezinárodní aspekty. Měli byste případně upozornit na existující dvoustranné dialogy, dohody nebo standardy, např. na pravidelný regulační dialog EU-US nebo ustanovení Politiky soudružnosti pro rozvoj dohody o partnerství mezi ACP a EU. Varianty politik a části k dopadům by měly analyzovat do detailů, jaké specifické dopady mohou nastat, jak je možné se vyhnout či minimalizovat nežádoucí účinky, srovnat, jak si varianty stojí v tomto ohledu a jaké kompromisy je nutno řešit při závěrečné politické volbě. Zpráva z hodnocení dopadů by měla reflektovat, jakým způsobem a do jaké míry bylo vyhodnocení mezinárodních dopadů vzato v potaz při porovnání variant.

K zajištění toho, aby těmto otázkám bylo věnováno dostatečně prostoru v posouzení dopadů, je podstatné, abyste zahrnuli příslušné útvary Komise v Řídící skupině k posouzení dopadů (IASG). Její zástupci mohou být rovněž nápomocní v zajištění účasti zájmových stran z třetích zemí v konzultačním procesu. Existující mezinárodní politické dialogy mohou být rovněž využity k úplnému informování třetích zemí o budoucích iniciativách a dále také jako prostředek výměny informací, údajů a výsledků přípravných studií s partnerskými zeměmi a dalšími externími zájmovými stranami.

8.4 Vyhodnocení administrativní zátěže

Pro všechny varianty politik by mělo hodnocení dopadů poskytnout detaily o informačních povinnostech pro podniky, občany a národní, regionální a místní vlády, které mohou nově narůst, pokud by byly varianty implementovány.

V těch případech, ve kterých změna administrativní zátěže může představovat významnou změnu, by účinky měly být kvantifikovány za využití Standardního nákladového modelu EU.

Vyhodnocení pozitivních nebo negativních účinků administrativní zátěže na podniky, občany nebo orgány veřejné správy vyplývající z legislativy EU by mělo začít **úplným zmapování informačních povinností** pro každou z variant. Toto mapování by mělo ukázat, jak se varianty politik liší, pokud jde o informační povinnosti. Měli byste pak určit ty, u nichž je pravděpodobné, že uloží **významnou** administrativní zátěž (obvykle na základě kvalitativního vyhodnocení pravděpodobného počtu dotčených subjektů stejně jako četnosti a složitosti vyžadovaných akcí). Významné zátěže by pak měly být zhruba kvantifikovány (peněžní odhady) na základě "Standardního nákladového modelu" EU. Toto může být učiněno prostřednictvím argumentace na základě analogie za pomoci "**kalkulátoru administrativní zátěže**" a "**Databáze administrativní zátěže EU**"³⁷. Vyšší úroveň podrobnosti je očekávána pro peněžní vyhodnocení administrativní zátěže vyplývající z preferované varianty. V případech, kdy je redukce administrativní je explicitním cílem, by účinky měly být kvantifikovány za využití Standardního nákladového modelu EU.

Pro každou variantu politiky znamenající nové informační povinnosti byste měli uvést v hodnocení dopadů, jak informace přispívají k účinnosti varianty při dosažení cílů. Měli byste vždy zvážit alternativní varianty, které nevedou k dalším informačním povinnostem. Je

³⁶ Více informací k vyhodnocení dopadů na rozvíjející se země může být nalezeno v příloze 8.8 a v pokynech dostupných na webové stránce GŘ DEV: <http://www.cc.cec/home/dsdev/dev/newsite/index.cfm?objectid=B2B23341-9062-F9B0-3B44AB431A98B352>

³⁷ Dostupné na webové stránce GŘ PODNIKY.

důležité, aby analýza dopadů objasňovala kompromisy mezi informačními povinnostmi a základními cíli návrhu.

Příloha 10 poskytuje další pokyny k vyhodnocení administrativní zátěže při využití Standardního nákladového modelu EU. Útvar B5 na GŘ pro podniky a průmysl může také poskytnout rady v této otázce.

8.5 Posouzení příležitosti pro zjednodušení

Všechny navržené varianty politik by měly být vyhodnoceny co do soudružnosti s cíly politiky pro lepší regulaci. Pokud zjednodušení existující legislativy je jeden ze specifických cílů návrhu, hodnocení dopadů by mělo poskytnout přehled pro všechny varianty politik co do posouzení potencionálních přínosů ve zjednodušení pro podniky, občany a národní, regionální a místní vlády. V těchto případech, ve kterých přínosy zjednodušení jsou pravděpodobně významné, by potencionální úspory nákladů či jiné další významné změny, které by vyplynuly z implementace, měly být vyhodnoceny kvantitativně.

Všechny varianty politik by měly být vyhodnoceny co do souladu s cíly politiky pro lepší regulaci, dle kterých by legislativa EU měla být jednodušší a transparentnější. Pro návrhy, které jsou zahrnuty v Klouzavém programu pro zjednodušování a pro které jsou prováděny hodnocení dopadů, by hodnocení dopadů mělo poskytnout kvalitativní popis a tam, kde je to možné, kvantitativní vyhodnocení přínosů zjednodušení pro podniky, občany a národní, regionální a místní vlády. Analýza pro posouzení dopadů by měla specifikovat rozsah, do jaké míry každá z variant politik dosahuje zjednodušení a rozdíly, které to přinese v praxi.

Když je konkrétní legislativní předpis zjednodušován a současně novelizován novými pravidly, měli byste analyzovat zjednodušující aspekty a nové prvky odděleně a potom vyhodnotit souhrnné účinky.

8.6 Vyhodnocení transpozice a aspektů přizpůsobení

Smlouva vyžaduje, aby jednání bylo co možná nejjednodušší a ponechávala dostatečný prostor pro národní rozhodování, tam, kde je to možné. Posouzení dopadů tedy musí zabývat záležitostmi implementace, správy a vynucování. "Maximální úsilí by mělo být věnováno k zajištění jasnosti, jednoduchosti, akceschopnosti a vynucování legislativy"³⁸.

Pokud zvažujete otázkám přizpůsobení se požadavkům regulace, musíte mít na paměti, že pravidla EU jsou obecně implementována a vynucována správními orgány členských států, často na regionální nebo místní úrovni. Vaše analýza požadavků na přizpůsobení tudíž bude vyžadovat možné variace toho, jak členské státy implementují pravidla. Např. rámcová směrnice ponechává značný prostor pro pružnou implementaci na úrovni členských států. To může mít řetězový účinek na vyhovění ze strany cílových skupin v různých zemích. Pro transpozici by měla být poskytnuta s ohledem na zahrnuté závazky reálná lhůta. Detailní požadavky, ponechávající malou či žádnou možnost odchylky členským státům, mohou být často přijaty prostřednictvím nařízení, které by co možná nejvíce měly být využívány pro technické prováděcí opatření. Konzultace cílové populace a členských států vám může napomoci s analýzou požadavků na přizpůsobení.

Pro potřebu účinnosti může zákon vyžadovat vynucovací mechanismy, jakými jsou rychlé a jednoduché systémy pro občany a podniky pro odvolání se proti správním rozhodnutím, inspekční programy nebo reportovací povinnosti.

Identifikace možných překážek a pobídek pro vyhovění požadavkům regulace

---

³⁸ Srov. Sdělení Komise "Evropa výsledků – aplikace komunitárního práva", KOM (2007)502 závěrečné znění.

Následující otázky vám pomohou určit potencionální překážky na plnění podle cílových skupin, jejichž chování by mělo být změněno a jakékoliv pobídky, které mohou zlepšit k jeho dodržování:

Jsou požadavky varianty jednoduché a srozumitelné?

Nedostupná nebo nesrozumitelná pravidla snižují dodržování, zvláště pro malé a střední podniky, kterým se může nedostávat čas a zdroje se zbývat celým objemem složitých pravidel.

Bude cílová skupina schopna a ochotna dodržovat pravidla?

To může záležet na následujícím:

- **Náklady na přizpůsobení**, včetně administrativní zátěže mohou ovlivnit celkovou míru požadavků na přizpůsobení, zvláště pro malé a střední podniky.
- **Příliš složitá a technická regulace** nemusí být správně pochopena. Navíc se může zdát, že nemá jasný účel, což povede ke ztrátě důvěry v regulátory a posilovat tendenci k vyhýbavému chování
- **Soudružnost** s existující tržní praxí nebo kulturními normami může napomoci zvýšit míru přizpůsobení.
- **Včasné konzultace** budují v jistém smyslu pocit "vlastnictví", nebo alespoň porozumění pravidlům a mohou zjednodušit obavy vyplývající z přizpůsobení.
- **Koordinovaná implementace s regulačními úřady** může zlepšit povědomí a porozumění.
- **Vytváření kontaktů a koordinace mezi úřady členských států** může být nutná pro účinné uplatňování právních předpisů.
- **S pečlivým monitorovacími opatřeními, odvolacími mechanismy a sankcemi pro neplnění** lze očekávat zvýšení míry přizpůsobení, které může být účinnější než výzvy směrem ke Komisi, aby zasáhla
- **Poskytování informací a další podpůrná opatření** mohou ovlivnit schopnost cílové skupiny naplňovat pravidla.

V některých oblastech politiky byl členskými státy vyvinut materiál, často ve spolupráci s útvary Komise, na pomoc při vyhodnocení záležitostí přizpůsobení. Jedním příkladem je kontrolní seznam vyvinutý IMPELem (Síť EU pro implementaci a vymáhání environmentálních předpisů)³⁹. Ten zahrnuje otázky týkající se k výběru legislativního nástroje, proveditelnosti provádění pro cílovou skupinu a vymáhání legislativy. Informační systém pro vnitřní trh (IMI) poskytuje příklad sítě na podporu efektivní aplikace práva.

Evaluace záležitostí implementace, řízení a vymáhání v hodnocení dopadů by měla vést k odpovídajícím ustanovením zahrnutým do legislativního návrhu a implementačního plánu, který by měl doprovázet návrh (kontaktujte oddělení pro aplikaci práva Společenství na Generálním sekretariátu pro další pokyny).

JAK POROVNÁVAT VARIANTY?

1. **Použijte následující kritéria pro srovnání variant a vysvětlete, jak byly využity:**
  - **Efektivnost varianty ve vztahu k cílům,**
  - **Účinnost varianty při dosahování výsledků,**
  - **Soudružnost varianty se zastřešujícími cíly EU, strategiemi a prioritami.**

³⁹ Více informací k IMPELu na webové stránce <http://europa.eu/environment/impel/>

2. Srovnajte varianty oproti popisu výchozího stavu.
3. Představte celkový přehled všech pozitivních a negativních ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů pro varianty, které jste analyzovali.

9.1 Jak představit srovnávání dopadů variant?

Bez ohledu na způsob, jakým budete prezentovat dopady, musí být zřejmé, že všechna hodnocení jsou podložena důkazy, včetně kvantitativních dat. Odůvodnění, které vede od důkazů až po hodnocení, musí být plně transparentní.

Pro všechny varianty, které analyzujete (včetně varianty "žádná akce EU") potřebujete zvážit všechny relevantní **pozitivní** a **negativní** dopady u každé z nich, bez ohledu na to, jestli jsou vyjádřeny v kvalitativních, kvantitativních pojmech nebo v peněžních jednotkách. Zvažování v pojmech přínosů a nákladů jednotlivých variant poskytuje pevný rámec pro analýzu. Třemi nejvýznamnějšími metodami pro srovnání variant, které mohou být využity v tomto ohledu (analýza nákladů a přínosů, analýza nákladové efektivnosti a multikriteriální analýza) jsou představeny níže:

Analýza nákladů a přínosů (Cost-benefit analysis)

Úplná analýza nákladů a přínosů by měla být použita tehdy, pokud jak nejvýznamnější náklady a přínosy mohou být kvantifikovány a vyjádřeny peněžitě a tehdy a existuje určitá míra volnosti co do rozsahu, jak by cílů mohlo být dosaženo (jako funkce nákladů spojených s navrhovanými opatřeními). Nese s sebou identifikaci a evaluaci očekávaných ekonomických, environmentálních a sociálních přínosů a nákladů navržených veřejných iniciativ. Opatření je považováno odůvodněné v těch případech, kde z intervence mohou být očekávány čisté přínosy.

Částečná analýza přínosů a nákladů může být provedena, pokud může být kvantifikována či peněžitě vyjádřena pouze část nákladů a přínosů. Výsledné čisté přínosy by měly být srovnány s kvalitativním vyhodnocením ostatních nákladů a přínosů.

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> • bere v potaz všechny (negativní a pozitivní) účinky politických opatření • umožňuje srovnání objednávaní nákladů s objednávaním přínosů návrhů v průběhu času • může být také využito k seřazení variant (včetně neregulačních) návrhů pokud jde o jejich čisté společenské zisky (nebo ztráty) 	<ul style="list-style-type: none"> • nemůže obsahovat dopady, pro které neexistují kvantitativní nebo peněžité údaje • potřebuje být doplněna doplňkovou analýzou k zahrnutí záležitostí přerozdělování problému

Hlavními kroky jsou:

- Vyjmenujte všechny očekávané přínosy (nebo odhadněte) jejich očekávaný rozsah (ve hmotném vyjádření).
- Vyjmenujte očekávaný časový vývoj dopadů.
- Vyjádřete hodnotu dopadů v peněžním vyjádření za využití standardní diskontní sazby (4%) pro dopady, které nastanou v budoucnu.

- Přidejte všechny očekávané přínosy a náklady a vypočítejte čisté přínosy (= hodnotu varianty politiky z hlediska analýzy nákladů a přínosů).
- Uveďte chyby nebo nejistoty, které musí být vzaty v potaz.

Analýza nákladové efektivity - Cost-effectiveness analysis

Tato metoda by měla být užita tehdy, když se vaše iniciativa skládá ze stanoveného cíle (určitá úroveň nebo cíl, který má být realizován ve stanovené lhůtě). Vyžaduje výpočet nákladů nutných k dosažení cíle, a poté srovnání nákladů rozdílných variant. Je alternativou k analýze nákladů a přínosů v případech, kdy je obtížné ocenit přínosy v peněžních jednotkách. Analýza nákladové účinnosti vyústí v seřazení regulačních variant založeném na "nákladech za jednotku účinnosti" každého opatření.

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> • Nevyžaduje přesné měření či odhady přínosů • Může být využita ke srovnání alternativ, u kterých je očekáván víceméně stejný výsledek 	<ul style="list-style-type: none"> • neřeší volbu neoptimálnější úrovně přínosů • zaměřuje se na jediný typ přínosů (zamýšlený účinek opatření), ale vedla by k neúplnému výsledku, pokud by možné vedlejší účinky nebyly vyhodnoceny • poskytuje nejasný výsledek, zda by regulační opatření poskytlo čisté přínosy společnosti

Jak vyhodnotit rozpočtovou nákladovou účinnost:

Tam, kde iniciativa zahrnuje výdaje, můžete potřebovat provést analýzu rozpočtové nákladové účinnosti. Tato analýza se bude týkat celkových výdajů ve vazbě k účinkům, které produkuje (např. rozpočtové náklady na jedno pracovní místo). Měření tohoto typu umožní poměřit a seřadit rozdílné varianty co do jejich rozpočtové nákladové účinnosti. Měli byste zvážit následující typy nákladů při vyhodnocování nákladové účinnosti:

- Přímé finanční výdaje (směrem k příjemcům nebo třetím stranám) z rozpočtu EU.
- Finanční výdaje z rozpočtu členských států, které jsou přímo spojeny s výdaji EU, nebo které jsou přímým následkem výdajů EU.
- Lidské zdroje potřebné k řízení zásahu.
- Administrativní náklady pro Komisi a orgány veřejné správy (např. vnější pomoc ve formě hodnotících studií nebo studií proveditelnosti, nákladů na informatiku apod.).

Rozpočtová nákladová účinnost potřebuje být odlišena od kritérií efektivity a účinnosti popisované v kapitole 3.3. Rozpočtová nákladová účinnost se zabývá pouze výdajovou částí každé z jednotlivých variant, zatímco kritéria efektivity a účinnosti se zabývají širěji každou variantou v její celistvosti.

Více informací k nákladové účinnosti může být nalezeno v Příloze 11.3 a ve studii na stránce [Europa GR Rozpočet](#).⁴⁰

Zvažování nákladů a přínosů prostřednictvím vícekriteriální analýzy

Pojem vícekriteriální analýzy zahrnuje široké spektrum technik, které sdílejí cíl kombinace škály pozitivních a negativních dopadů do jednoho rámce k snadnějšímu porovnání scénářů. V podstatě aplikuje uvažování nákladů a přínosů v případech, kde je nutné představit

⁴⁰ http://ec.europa.eu/budget/library/documents/evaluation/studies/cea_finalreport_en.pdf

dopady, které jsou směsí kvalitativních, kvantitativních a peněžních údajů a tam, kde je různá míra jistoty.

Výhody	Nevýhody
<ul style="list-style-type: none"> • uznává mnohorozměrnost udržitelnosti • umožňuje srovnat a analyzovat rozdílné typy dat s rozdílnou mírou určitosti (peněžní, kvantitativní, kvalitativní) ve stejném rámci • poskytuje transparentní prezentaci klíčových záležitostí, které jsou v sázce, a umožňuje jasně nastínit kompromisy; oproti ostatním přístupům, jako je analýze nákladů a přínosů, neumožňuje implicitní vážení (variant) • umožňuje zdůraznit záležitosti přerozdělování a kompromisů. 	<ul style="list-style-type: none"> • zahrnuje prvky subjektivity, zvláště ve fází vážení, kdy analytik potřebuje přiřadit kritériím relativní význam • z důvodu kombinace rozdílných typů dat nemůže vždy prokázat, zda přínosy převáží náklady • časové preference nemohou být vždy reflektovány.

Klíčové kroky obecně zahrnují

- Identifikaci cílů
- Identifikaci variant k dosažení
- Stanovení využitelných kritérií k porovnání variant (tato kritéria musí být měřitelná, přinejmenším v kvalitativních pojmech)
- Přiřazení vah každému kritériu k zohlednění jejich relativní důležitosti při rozhodování za využití technik participace, etických principů, technických důvodů nebo interaktivních postupů s tvůrci politik
- Bodování toho, jak každá varianta splňuje kritéria; bodování musí být vztaheno k výchozí variantě
- Seřazení variant kombinací jejich relativních vah a bodového ohodnocení
- Proveďte analýzu citlivosti bodování k ověření solidnosti pořadí.

V prvním kroku byste měli shrnout dopady každé varianty podle jednotlivých oblastí dopadů (hospodářských, sociálních a environmentálních) a jejich podmnožin. V tomto shrnutí by jednotlivé dopady neměly být sdružovány, negativní a pozitivní dopady by měly být uvedeny vedle sebe. V některých případech je možné vyhodnotit čisté dopady podle oblastí dopadů a poskytnout hodnocení celkových čistých dopadů (pozitivní dopady minus negativní dopady) každé z variant. Nicméně pokud jsou představeny dopady takto dohromady, měli byste být opatrní a vyvarovat se vytvoření dojmu, že dopady jsou nulové nebo nižší v těch případech, kde se významné pozitivní a negativní dopady stejného typu ve skutečnosti vyruší navzájem.

9.2 Vyhodnocení kritérií

Vyhodnocení kritérií, které použijete, bude záviset na oblasti politiky a povaze cílů. Nejdůležitějšími kritérii jsou ta, která přímo souvisí s cíly – zjednodušeně by varianty měly dosáhnout cílů, a to s minimem nežádoucích vedlejších účinků (jako jsou náklady na přizpůsobení nebo administrativní náklady).

Ve vztahu k cílům jsou nejobecnějšími kritérii pro evaluaci variant politik:

- **efektivnost** – míra, v níž varianty dosáhnou cílů návrhu⁴¹.

⁴¹ V případě regulačních nástrojů byste měli např. vyhodnotit míru pravděpodobnosti, že příjemci akceptují, či budou naplňovat regulační požadavky. Sekce 8.6 nabízí více detailnějších pokynů k tomuto tématu.

- **účinnost** – míra, v níže cíle dosáhnout cílů při dané úrovni zdrojů / s minimálními náklady (nákladová účinnost)⁴².
- **konzistentnost** – míra, v níž příslušné varianty jsou v souladu se zastřešujícími cíly politik EU a míra, s níž lze očekávat pravděpodobnost, že příslušné varianty zmenší kompromisy mezi ekonomickou, sociální a ekologickou sférou.

9.3 Řazení variant

Posouzení dopadů povede v určitých případech k závěrům, že jedna varianta dosáhne cílů iniciativy, pokud jde o efektivnost, účinnost a konzistenci. V jiných případech se může stát, že nebude možné či žádoucí poskytnout tak jasné závěry; posouzení dopadů by poté mělo sloužit k zdůraznění hlavních kompromisů a základních obsažené volby a jakým způsobem byly ohodnoceny.

Ačkoliv určení preferované varianty není striktním požadavkem, měli byste vždy seřadit varianty na bázi evaluačních kritérií, které byly využity. To by mělo dovolit tvůrcům politik vyhodnotit kompromisy mezi dotčenými skupinami a/ nebo mezi dopady na oblast sociální, ekonomickou nebo environmentální. Rovněž dovoluje navrhnout jakékoliv zlepšení návrhu za účelem zmírnění kompromisů, identifikovat doprovodná opatření k zmírnění negativních účinků a maximalizovat příležitosti pro “win-win” výsledky.

Pro **seřazení variant** byste měli analyzovat:

1. **Výkonnost různých variant politik co do dosahování definovaných cílů politik a představit výsledky ve formě srovnávací tabulky.** Různé kroky, které mají být realizovány, jsou uvedeny v sekci 5.3.1. na bázi vícekritériální analýzy.
2. **Bilanci pozitivních a negativních dopadů spojených s preferovanou variantou a možné varianty**

Prvním krok bude spočívat v zaměření se na výkon varianty co do její efektivnosti, účinnosti a konzistence s definovanými cíly politik. Měli byste začít řazením varianty na bázi kritérií efektivnosti a tak určit variantu, která vykáže nejlepší skóre co do efektivnosti, tzn., že splňuje definované cíle nejlépe. V druhém kroku byste měli zvážit účinnost jednotlivých variant a podívat se na náklady, které jsou spojeny s implementací variant politiky. V řadě případů to může ukázat kompromisy, které jsou relevantní pro politické volby. Např. můžete shledat, že neúčinnější varianta s sebou přináší vyšší náklady nebo že méně účinná varianta vygeneruje mnoho pozitivních vedlejších účinků. Způsob, jak zvážíte tyto aspekty efektivnosti oproti aspektům účinnosti, určí celkové pořadí variant. K zajištění plné transparentnosti procesu byste měli srozumitelně reportovat, jak zvažované dopady vedly k rozdílným skóre a o váhách, které jste využili. V určitých případech můžete zvážit přeformulování cílů nebo vašich variant, nebo rozvinout pod-varianty k identifikaci hlavních kompromisů.

V dalším kroku výběrového procesu byste měli vyjmenovat očekávané pozitivní a negativní dopady vašich variant politiky, včetně nezamýšlených vedlejších účinků. Tato prezentace by měla být provedena kvantitativně pro všechny proměnné, pro které je to proveditelné, vyjádřené jako odchylky od výchozího scénáře. Je zpravidla užitečné toto ilustrovat v podobě tabulky nebo grafu. Možná budete chtít zmínit, že se vyskytují nekvantifikované dopady, abyste poskytli kompletní obrázek.

Nejefektivnější a neúčinnější varianta politik zpravidla přináší také nejvyšší čistý přínos a jakákoliv varianta, která přesvědčivě projde tímto dvojím testem, bude důvěryhodná. Přesto možná bude nutné pojednat, jak by nekvantifikovatelná témata ovlivnila odhady čistých přínosů, které jste připravili. Pokud rozdíly v čistých přínosech nejsou významné nebo

---

⁴² Musíte vyhodnotit kritérium pro výdajové programy (srov. Finanční nařízení/ implementační pravidla).

nemohou být dostatečně kvantifikovány nebo podpořeny důkazy, můžete znovu zvážit návrh podoby variant.

Navrhované varianty, které nemohou přesvědčivě prokázat, že přinesou čisté přínosy, by měly být vyřazeny.

Tabulka níže přináší jeden ze způsobů, jak představit shrnutí srovnání variant pokud jde o jejich efektivnost, účinnost a konzistentnost.

	Efektivnost	Účinnost	Konzistentnost
Varianta A	Dosažení cílů politik "A" a "B"	Zdroje "X" potřebné k dosažení úrovně dopadů "y"	Dobrá rovnováha pozitivních a negativních (ne)očekávaných / (ne)přímých dopadů v ekonomických, sociálních a environmentálních záležitostech
Varianta B	Dosažení pouze cílů politik "A"	'2X' zdroje potřebné k dosažení úrovně dopadů "y"	Pozitivní ekonomické dopady, negativní nezamýšlené dopady v environmentální oblasti, zvláště...
Varianta C	...	...	...

10. MECHANISMY PRO BUDOUCÍ MONITOROVÁNÍ A EVALUACI

Identifikujte základní ukazatele pokroku pro klíčové cíle možné intervence. Poskytněte hrubý nástin možných monitorovacích a hodnotících mechanismů. Zajistěte, že evaluace jsou navrženy a načasovány takovým způsobem, aby výsledky mohly být použity jako vstup pro budoucí hodnocení.

Tvůrci politik potřebují mít možnost zkontrolovat, zda implementace politik je na "dobré cestě" a do jaké míry politika dosahuje svých cílů. Když politika nedosahuje cílů, potřebují také vědět, zda je to výsledkem problému s navrženou podobou politiky nebo špatné implementace, např. byla analýza problému přesná? Byly cíle relevantní a dosažitelné? Byla implementace svěřena stranám schopným politiku pochopit a ochotným ji aplikovat? Je špatná implementace výsledkem slabé správní kapacity?

Monitorovací a evaluační mechanismy spolu s ukazateli poskytují v tomto ohledu cenné informace. Posouzení dopadů by proto mělo nastítnit, jaké tyto mechanismy budou a definovat klíčové ukazatele pro hlavní cíle politiky. Není nutné toto činit do detailů pro každou variantu politiky zkoumanou v posouzení dopadů. To bude provedeno po politickém rozhodnutí nejvhodnější varianty politiky, jelikož jde o poslední krok v procesu přípravy politiky. Přesto dává smysl definovat některé klíčové ukazatele pro klíčové politické cíle (tj. pro tzv. "obecné cíle"), jelikož ty jsou platné pro všechny varianty politik.

Indikátory musí sloužit jasnému účelu, tj. měření, do jaké míry byla politika správně implementována a její cíle dosaženy. Dalším důležitým faktorem při výběru indikátorů je snadnost, s jakou mohou být data sbírána; sběr dat by neměl být finančně náročnější než hodnota informací, které poskytují.

Podle pravidel Komise pro evaluaci všechny její aktivity musí být hodnoceny na pravidelné bázi. Pro výdajové návrhy je hodnocení povinné, a mnoho dalších politických iniciativ rovněž obsahuje ustanovení o přezkumu, která bude vyžadovat evaluaci takovýchto politik od momentu, kdy budou uvedeny v život. Hodnocení by měla být ohlášena a popsána v předstihu s jasným uvedením časového rámce, svého hlavního zaměření a účelu, zodpovědných osob pro jejich provádění a komu budou výsledky určeny.

Pokud budete plánovat provést další posouzení dopadů, tato sekce představuje správné místo k identifikaci potřeb pro odpovídající data.

Tam, kde byla identifikována preferovaná varianta, byste měli:

1. popsat krátce, jaké údaje potřebné pro monitoring budou shromažďovány
2. nastínit povahu, četnost a účel následných hodnotících procesů.

Otázky, které by měly být zodpovězeny, obsahují:

- Pro co budou údaje z monitorování a nálezy z evaluace využity?
- Do jaké míry monitorovací a hodnotící schémata již existují? Je potřeba zřídit nové kapacity?
- Je výchozí situace dostatečně dobře známa nebo bude vyžadovat další sběr údajů poté, co bude návrh přijat?
- Kdo je klíčovým hráčem v poskytování a využívání takovýchto informací? (např. Komise, členské státy, zprostředkovatelé jakými jsou agentury/operátoři/příjemci, apod.)?
- V obecné rovině jaká bude role aktérů? Jak budou informace sdíleny a následně sloučeny dohromady?
- Jaké bude další využití pro shromažďování těchto informací? Pokud mají za následek administrativní zátěž, která je významná, měla by být změřena za využití Standardního nákladového modelu jako součást posuzování dopadů.

Příloha 13 poskytuje detailnější pokyny (včetně příkladů) k indikátorům, monitorování a evaluaci.

ČÁST III: PŘÍLOHY (SAMOSTATNÝ DOKUMENT)